ANT

Haftalık Dergi • 10 Ekim 1967 • Sayı: 41 • 125 Kuruş

SENDİKACILAR VE GENÇLİK AMERİKA'YI KOVUYOR!

HAFTANIN NOTLARI

2 ekim

Aybar konuştu

■ **TİP Kartal İlçe Kongresi'nde Genel Başkan Mehmet Ali Aybar bir konuşma yaparak Türkiye'nin ekonomik ve mali iflâsa doğru sürüklendiğini, Demirel'in dar boğazı geçebilmek için Moskova yolunu tuttuğunu, Amerika'ya bağımlı kaldıkça kalkınmanın gerçekleşemiyeceğini söyledi ve doğu meselesi üzerine şöyle dedi: «Bütün iktidarlar doğuya üvey evlât muamelesi yapmıştır. Bu geri bırakılmış ekonomi bölgesinde yaşayan emekçilere ikinci derecede vatandaş gözü ile bakılmaktadır. Aslında burada da mesele bir sınıf meselesidir. Zira doğunun büyük ağaları ikinci derecede vatandaş durumunda değildir. Memleketin ister doğusunda ister batısında yaşasınlar, fukara halk kitlelerinin menfaati müşterektir.»**

3 ekim

Nükleer mayınlar

■ Türkiye Millî Savunma Bakanı Topaloğlu, nükleer mayınlar konusunda bir açıklama yapmaktan ısrarla kaçınırken, Amerikan Savunma Bakanı McNamara Amerika'ya dönüşünde bir demeç vererek Türkiye'nin Sovyet sınırına nükleer mayınlar yerleştirilmesi talebinde bulunduğunu açıkladı. McNamara, bu isteğin bir kışkırtma sayılamıyacağını ve Amerika tarafından desteklenebileceğini de söyledi. Sovyetler'le dostluk kurmaktan ve Karadeniz'i bir barış gölü haline getirmekten sözedildiği bir sırada, patlaması halinde Türk vatandaşlarının da hayatına kastedebilecek bu mayınlara Topaloğlu'nun talip olması, AP dış politikasının tutarsızlığını bir kere daha ortaya koymuştur.

Çin'in 18. yılı

■ **Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 18. yıldönümü Pekin'de milyonlarca işçi, asker ve çiftçinin iştirakiyle kutlandı. Başkan Mao'nun uzun zamandan beri ilk defa halk huzuruna çıktığı törende kızıl muhafızlar büyük bir geçit resmi yaptılar. Çin, sosyalist rejimde hızlı bir kalkınma hamlesi yaparak bugün Amerika'yı füze-savar kuşağı kurmağa mecbur edecek kadar büyük teknik gelişme kaydetmiştir. Törende Savunma Bakanı Lin Piao, Çin'in bugün her zamankinden daha kuvvetli olduğunu söylemiştir.**

4 ekim

Nazi tehlikesi

■ **İkinci Dünya Savaşı'nda milyonlarca insanın kaybına sebep olan Nazi hareketi, Almanya'da yeniden yayılmağa ve ciddi bir tehlike haline gelmeğe başladı. Neo-Nazi hareketini temsil eden Ulusal Demokrat Parti, Bremen eyalet seçimlerinde 100 üyeli meclise sekiz üye sokmağa muvaffak oldu. Ulusal Demokrat Parti, bugün Almanya'nın 10 eyaletinin 6'sının meclislerinde temsil edilmektedir. Partinin yeni genel başkanı Adolf Von Thadden, parti içindeki çekişmelerin sona erdiğini ve yakında daha büyük gelişmeler kaydedeceklerini söyledi. Nazilerin ilerlemesi, bütün dünyada endişe ile izleniyor.**

Açıkta kalanlar

■ Eğitim sistemindeki bozukluk bu yıl da, 35 bin lise mezununun açıkta kalmasına sebep olacak... Resmî makamların açıklamalarına göre, mevcut üniversite kadrosuna göre liselerin fazla mezun vermesi, bu dengesizliğe sebep olmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, denge temin etmek için şimdi de liselerden mezun olmayı zorlaştıracak tedbirler peşinde koşmaktadır. Böylece fakir halk çocuklarının yüksek eğitim görmeleri imkânsız hale getirilmektedir. Varlıklı ailelerin çocukları ise özel okullarda para karşılığı okuyarak istedikleri eğitimi görebilmektedirler.

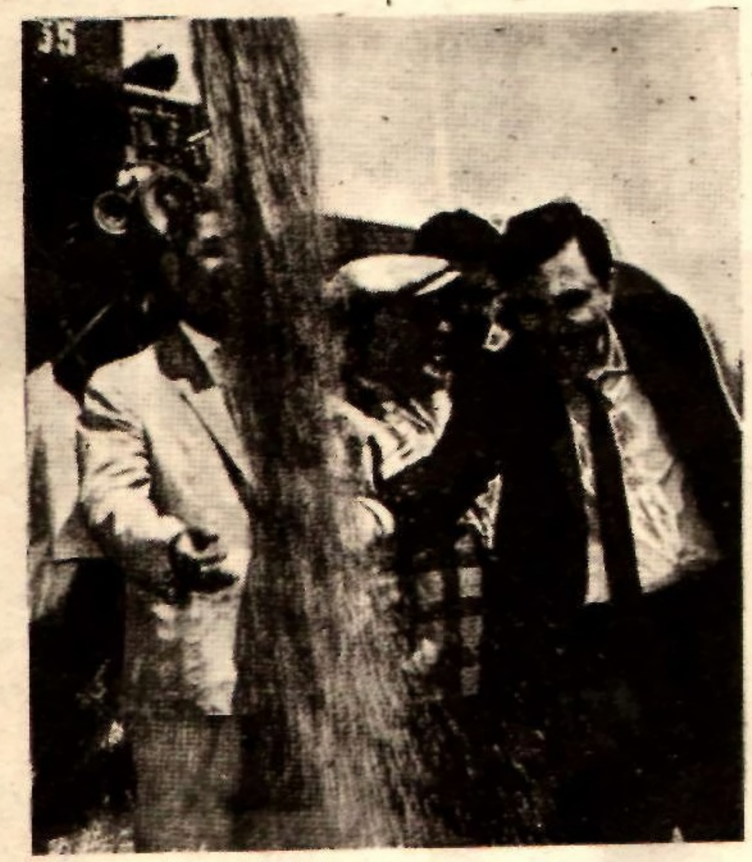
5 ekim

İşçi satışı

■ Memlekette gerçek kalkınmayı gerçekleştiremeyen ve tatmin edici iş sahaları açamayan iktidar, Almanya'nın Türk işçilerine yol vermesinden sonra şimdi de Avustralya'ya işçi satmak üzere anlaşma yaptı. Türkiye ile Avustralya arasında Ankara'da imzalanan anlaşmaya göre, Almanya'ya gitmek için sırada bekleyen Türk işçilerine Avustralya'ya gitmekte öncelik tanınacaktır. İlk işçi kafilesi ise, Kasım ayı içinde Avustralya'ya gönderilecektir. Bu anlaşma ile, Türk işçileri vatanlarından ve ailelerinden kopartılarak binlerce kilometre uzakta yabancı kapitalistlere, oranın standardına göre çok düşük ücretlerle sömürttürülecektir.

Traktör ithali

■ **Traktör ithaliyle ilgili çeşitli yolsuzluk söylentileri çıkması üzerine TİP Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu Meclis Başkanlığına başbakan tarafından cevaplandırılması isteğiyle bir soru önergesi verdi. Nebioğlu, 1962'den beri ne kadar traktör ithal edildiğini, markalarının neler olduğunu, maliyet fiyatı ile çiftçiye satış fiyatı arasında ne kadar fark bulunduğunu sordu. Nebioğlu'nun sorusu dürüst şekilde cevaplandırıldığı takdirde, Türk köylüsünün traktör ticareti yüzünden nasıl istismar edildiği ve arada nasıl milyonlar vurulduğu ortaya çıkacaktır.**

Sonora Buğdayı Skandalı

Türk pamukçuluğunu mahvetmek üzere Amerika tarafından Türkiye'ye benimsettirilmeğe çalışılan ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş tarafından ekimi teşvik edilen Sonora - 64 tohumluk buğdayında kurt çıkması, bilim adamlarıyla bakan arasında polemik açılmasına sebep oldu. Türkiye Nutrisyon ve Diyatetik Genel Başkanı Prof. Dr. Kâzım Aras ile Doç. Dr. Osman Koçtürk ortak bir bildiri yayınlayarak Sonora - 64'ün halkın sağlığı bakımından tehlike teşkil ettiğini bildirdiler ve gerekli tedbirlerin alınmasını istediler. Bildiride, bu buğday yüzünden Meksika'da zehirlenme olayları görüldüğü belirtilmekte ve Tarım Bakanı bu buğdayı savunmakla suçlanmaktadır. Nitekim, Dağdaş da iki bilim adamına verdiği cevapta buğdayların kurtlu değil, böcekli olduğunu ileri sürerek Sonora - 64'ü savunmaktadır. Sonora - 64 skandalı üzerine çatışma önümüzdeki günlerde daha da büyüyecektir.

— *Bakın, ne güzel kalkınıyoruz!..*

6 *ekim*

Vakıf oyunu!

■ **Büyük işadamlarının önayak olduğu Türk Eğitim Vakfı resmen çalışmaya başladı ve günlük gazetelerde geniş ölçüde reklâmı yapıldı. Başta Nejat Eczacıbaşı ve Vehbi Koç olmak üzere işadamları "eğitim alanında gittikçe artan istekleri devlet bütçesinden karşılamak imkânı bulunamadığını" bildirerek diğer zenginleri de vakfa katkıda bulunmağa çağırdılar. Oysa, devletin eğitim ihtiyaçlarını karşılayamamasının nedeni, ekonomik hayatı özel sektörün kontrol altında bulundurması, buna karşılık çok düşük vergi ödemesidir. Bugün eğitim dâvası için fedakârlık yapar gibi görünen işadamları, aslında vakfa verdikleri paraları vergi matrahlarından düşürerek neticede yine kârlı çıkacaklardır. Üstelik, vakıf parasıyla okutulanların özel sektör yararına beyinleri yıkanacaktır.**

Ç. Özek'in dâvası

■ Sıhhi durumu müsait olmadığı için Kasımpaşa Askeri Hastanesi'nin raporuyla askerlikten muaf tutulan İstanbul Üniversitesi Doçenti arkadaşımız Çetin Özek'in, sağcı çevrelerin tahrikleri neticesinde yeniden muayeneye sevkedilmek istenmesi üzerine Danıştay'da açtığı dâvanın görülmesine başlandı. Danıştay ilk olarak, Özek'in tekrar muayeneye sevki konusunda dâvâya sonuna kadar tehir-i icra kararı verdi. Özek, hakkında gerçeğe aykırı yayın yapanları da mahkemeye verecektir.

7 *ekim*

AP'de kararsızlık

■ Doğuya açılış gösterileri yaparken Amerika'ya bağımlı olduğu geçen hafta ortaya çıkan Adalet Partisi, kendi bünyesinde de cenazelerin ve Turhan Dilligil'in partiden ihracı konularının yarattığı çalkantı içinde bulunmaktadır. Yargıtay daire başkanlarının verdiği karara göre, Turhan Dilligil 4 Kasım'a kadar partiden ihraç edilmediği takdirde AP kapatılabilecektir. Esasen son zamanlarda Bayar'a oynadığı bilinen Dilligil'in ihraç edilmesi aslında Demirel'in de işine gelecektir. Demirel bu arada, parti grupunda yolsuzluklara karşı mücadele açan Zonguldak Miletvekili Ekmel Çetinel'i de AP'den ihraç ettirmeğe çalışmaktadır. Cenazelerin ailelerine teslimi konusunda ise hükümet İmralı Cezaevi Müdürlüğü'ne gerekli talimatı vermiştir. Cenazeler bugünlerde Eyüpsultan'a gömülecektir. Mezarların yeri şimdiden ziyaretgâh haline getirilmiştir.

Fethi Naci gitti

■ **Dergimiz kurucularından ve başyazarımız Fethi Naci, dâvetli olarak Macaristan'a gitti. Fethi Naci, Macaristan'da çeşitli incelemelerde bulunacak ve izlenimlerini dönüşünde ANT'a yazacaktır.**

TİP dâva açtı

■ Hacettepe Üniversitesi kuruluş kanununun iptali için TİP Anayasa Mahkemesinde dâva açtı. Kanuna usûl ve esas yönünden itiraz edilmektedir.

8 *ekim*

Olay çıkardılar

■ **TİP Genel Başkanı Aybar, Ankara'da bir konferans vererek Vietnam - izlenimlerini anlattı. Aybar'ın konferansı sırasında AP Kırşehir Milletvekili Mehmet Gürün, çevresindeki bir küçük grupla birlikte konuşmaya müdahale etmek istediyse de, dinleyiciler tarafından susturuldu. Aybar'ın Vietnam Savaşı'nın içyüzünü anlatan konuşması büyük ilgiyle izlendi. Öte yandan Aybar, pazar günü de İstanbul'da TİP Beşiktaş İlçe Kongresi'nde bir konuşma yaparak hükümetin tutumunu şiddetle eleştirdi.**

Wilson'a ihtar

■ İngiltere'de İşçi Partisi Kurultayı sona erdi. Kurultay'da işçiler, Amerika'nın Vietnam politikasını şiddetle takbih eden bir karar suretini kabul ettiler, buna karşılık Wilson Hükümeti'nin Ortak Pazar politikası Kurultay tarafından onaylandı. Bundan sonra Wilson'ın Vietnam konusunda Amerika'nın dümensuyundan ayrılması gerekmekte ise de, parlamento grupunun desteğine güvenen Başbakan'ın yine de Amerika'yı desteklemekte devam edeceği sanılmaktadır.

Yenecek gıda yok

■ **Prof. Kâzım Aras ile Doç. Osman Koçtürk bir bildiri yayınlayarak** "Türkiye'de hiçbir gıda maddesinin rahatlıkla yenilemeyeceğini, meselâ sucukların yüzde 69'unda koli grupu mikroplar bulunduğunu" **açıkladılar.**

Profesyonel grev kırıcılar

Türkiye'de Amerikan sermayesinin Türk işçisini sömürmesine karşı Singer işçilerinin giriştikleri grev hareketi çeşitli grev kırma çabalarına rağmen devam etmektedir. Ankara'daki bir işyerinde geçen hafta Amerika'dan getirtilen profesyonel grev kırıcılar, cam kırarak mal çıkartmak istemişler ve bu yüzden olaylar olmuştur. Bu konudaki haberimiz beşinci sayfadadır.

HAFTANIN YORUMU

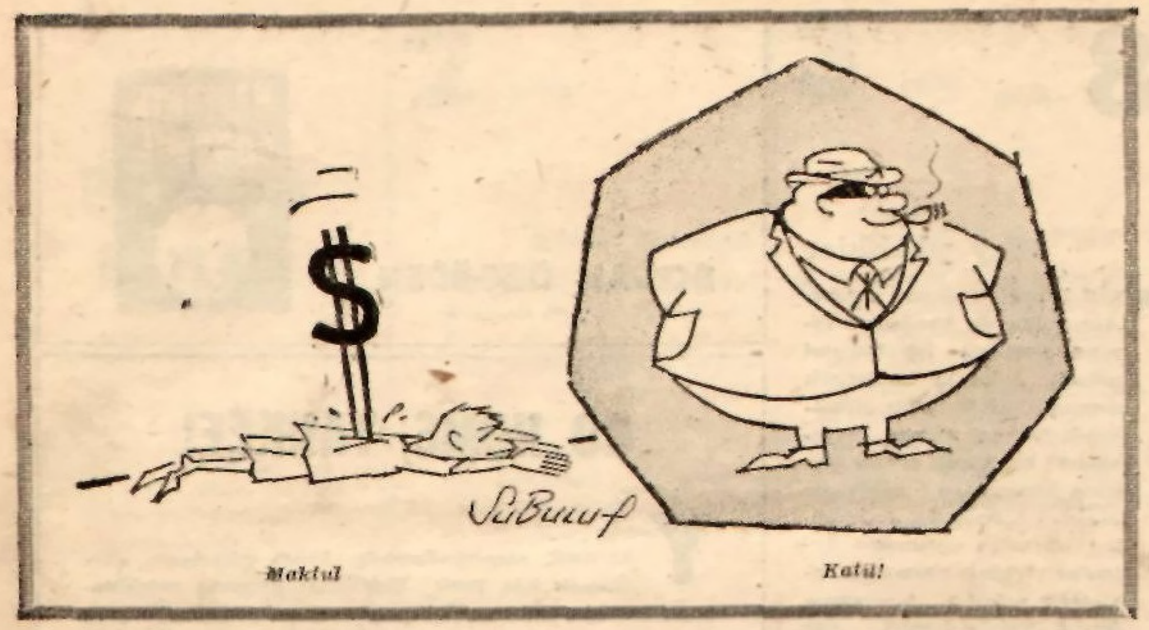
DOĞAN ÖZGÜDEN

GO HOME, YANKEE!

YANKEE emperyalizminin, kendi çıkarlarını sürdürmek için Türk toprakları üzerinde tezgâhladığı kirli oyunlar birbirini izliyor. Son hafta içinde grev kırıcılıktan tutun da, Vietnam'da yetiştirilmiş Amerikan paraşütçülerini "tatbikat" gerekçesiyle Türk topraklarına indirmeğe varıncaya kadar her şey denenmiştir. ANT'ın diğer sayfalarında bu oyunlar birer birer açıklanmıştır. Ne var ki, Amerika'nın bu kirli oyunları artık Türkiye'de "dost" bir ülkenin iyilik gösterileri olarak kabul edilmemekte, hiç değilse uyanmış ve bilinçlenmiş aydın, işçi ve gençlik çevrelerinde gereken tepkiyi görmektedir. O kadar ki, İstanbul'a sırf gövde gösterisi yapmak ve mürettebatına kadın sağlamak için gelen Amerikan 6. Filosu'nun Komutanı dahi, yirmi iki yıldan beri ilk defa, gençliğin tepkisi karşısında, Dolmabahçe'den karaya çıkamamış, helikopterle Yeşilköy'e inmek zorunda kalmıştır. "Derin - İz" tatbikatı sırasında Türk subayları, karargâha Amerikan bayrağı çektirmemişlerdir.

İKTİDARIN ihanetine ve maşalığına rağmen, Amerika'nın kirli oyunları, bugün için hiç değilse belli çevrelerde tepki görmekte ve bir kısmı akim bırakılabilmektedir. Muhakkak ki bu tepki giderek tüm halka mal olacak ve Amerika ile uşaklarının Türkiye'de barınmasına imkân kalmayacaktır. Bilinçli bir halkın iradesiyle bu kirli oyunların üstesinden gelmek, zor da olsa, mümkündür! Ancak, oyunlar içinde bir oyun vardır ki, hemen bugünden gereken uyanıklık gösterilmezse, çok yakında Türkiye'nin başına büyük belâ olacak ve bu belâ ile başetmeğe irade gücü de yetmeyecektir... Evet, Yankee emperyalizmi en kirli oyununu Doğu Anadolu üzerine oynamaktadır. CHP de, DP de, AP de dahil, gelmiş geçmiş iktidarların yıllar yılı ağalar, şeyhler ve beylerle işbirliği yaparak çilekeş Doğu halklarını ihmal etmiş ve iliklerine kadar sömürülmelerine göz yummuş olması da, bu en kirli oyun için gerekli ortamı hazırlamıştır. Amerikan emperyalizmi de, CHP iktidarının izniyle **"Barış Gönüllüsü"** adı altında ajanlarını Doğu'ya sokarak etnik grupları bu kirli oyun için kışkırtmıştır.

YANKEE emperyalizminin oyunu iki aşamalıdır. Birinci aşamada, Doğu'nun emekçi halklarını da, din, dil, ırk, mezhep farkı gözetmeden batının emekçi halklarıyla aynı safta toplayarak kendilerini sömürenlere karşı birleşmeğe, mücadeleye çağıran sosyalistleri "bölgecilik yapıyorlar" gerekçesiyle siyaset sahnesinden silmek hesabı vardır... Nitekim, "Doğu Mitingleri"ni bahane ederek TİP'nin başına böyle bir çorap örmek için Amerika'nın Türkiye'deki maşaları dosyalar hazırlatmaktadırlar... Ama bu oyun sökmeyecektir. Çünkü Türkiye'de yargıçlar vardır... Ve bu oyunu yürütemezse, ileride anti-emperyalist hareketin güçlenmesi ve dünya konjonktürü'nün aleyhine gelişmesi karşısında Ortadoğu'dan ve Türkiye'den çekilmek zorunda kalırsa, Amerika o zaman petrol bölgesini kontrolunda tutabilmek için oyunun ikinci aşamasını deneyecektir. Bu, Doğu'daki Kürt topluluğunu Türkiye'den kopartarak Amerikan uydusu bir hareket yaratmaktadır. Faşist ve kafatasçıların hezeyanları da bunu kolaylaştırmaktadır... Barış gönüllüleri bu çatışmanın, Türkiye'yi bir içsavaşa sürüklemenin sinsi hazırlığı içindedir. Türk sosyalistleri bu kirli oyunları görmüşlerdir. Onun içindir ki, Türk sosyalistleri, sömürülen, ezilen, hor görülen emekçi kitleleri, hangi dinden, hangi dilden, hangi ırktan olursa olsun asıl düşmana karşı bir araya getirerek haykırmaktadırlar: GO HOME, YANKEE!

Maktul — Katil!

RIZA KUAS: "6. Filo Akdeniz'de salim bir lekedir!"

Gençlik ve işçi liderleri Yankee emperyalizmine karşı mücadele açtı

"AMERiKA'YI MUTLAKA KOVACAĞIZ!"

TÜRK *dış politikasında* o-lumlu bir açılış gibi görünen Türk - Sovyet ortak bildirisinin yayınlanmasından bu yana Türkiye'de geçen olaylar, Süleyman iktidarının paçasını Amerika'ya adamakıllı kaptırdığını ve Türk *halkının Amerika ile maşalarını* Türkiye'den kovmadan kendi başına hiçbir şey yapamayacağını bütün açıklığıyla ortaya koymuştur.

Türk - Sovyet bildirisinin yayınlandığı 29 Eylül'den sonra *geçen bir haftanın gelişmelerini* dikkatle izleyenler şu hazin manzara ile karşı karşıya kalmışlardır:

● Amerika'nın Komünist Çin nükleer saldırısından nasıl korunacağı Ankara'da tartışılmış ve nükleer mayınlar üzerine pazarlık yapılmıştır,

● NATO tarafından düzenlenen *"Derin - İz"* askeri tatbikatı için Vietnam'da savaşmış binlerce tecrübeli Amerikan askeri *bir çırpıda Anadolu topraklarına* havadan indirilmiştir,

● İzmir'de binbir rezalet *çıkaran Amerikan 6. Filosu*, İstanbul'un düşman işgalinden kurtuluşunun 45. yıldönümünde aynı İstanbul'a girerek Boğaziçi'nde demirlemiştir,

● Stratejik önemi kalmayan Gölbaşı'ndaki Amerikan üssünün Türk Hava Kuvvetleri'ne devrinden sonra Amerika, Türkiye'ye haber vermeden öteki üs *ve tesislerini genişletmeğe başlamıştır,*

● *Amerikan üs ve tesislerindeki* Harp İş grevi, NATO Başkomutanlığı'nın isteği üzerine Süleyman iktidarınca ertelenmiştir,

● Doğu Anadolu halkının *"ihmal edilmişlik"*ten kurtulmak için *düzenlediği mitingler*, Türkiye'deki anti-emperyalist ve anti-kapitalist halk hareketini yıkmak üzere Amerika'nın maşaları tarafından istismar edilmeğe başlanmıştır,

● Singer Grevi'ni bozmak için Amerika'dan özel *"grev kırıcı"*lar getirtilmiştir.

● Türk pamukçuluğunu öldürmek, daha çok tarım ilâcı ve gübre satabilmek amacıyla Amerika'nın verdiği Sonora - 64 adlı kurtlu tohumluk buğdaylara Süleyman iktidarı sahip çıkmıştır.

Halkın tepkisini ölçmek ve hükümet üzerindeki etkisini öğrenmek için Amerika'nın hemen Sovyetler Birliği gezisinin ardından başvurduğu deneme bitmiştir. Sonuç, Amerika'yı sevindirecek, Türk halkını düşündürecek niteliktedir.

■ *Sovyet Rusya'ya karşı Türkiye'de savaş hazırlığı*

Türk Genelkurmayı'nda özel olarak hazırlanan salonda Komünist Çin nükleer saldırısından Amerika'nın nasıl korunacağının tartışılmasından ve nükleer mayınlar üzerinde yapılan pazarlıktan sonra *Karadeniz'de* NATO *"Derin - İz"* tatbikatı başlamıştır. Vietnam'da savaşmış binlerce tecrübeli Amerikan askeri, Avrupa'daki üslerden alınarak bir çırpıda Anadolu topraklarına indirilmiş, bu arada gazetelere *Sovyet gemilerinin* NATO tatbikatını yakından izlediğini gösteren fotoğraflar dağıtılmıştır.

Bir yandan Sovyetler Birliği ile silâhsızlanma, iyi ilişkiler, karşılıklı güvenlik konularında *görüş birliğine vardığı ortak* bildiri ile açıklanmış, öte yandan Amerika ile ortaklaşa, Sovyet Rusya ile nasıl savaşılacağı gerçek mermiler ve araçlarla prova edilmiştir.

Anadolu topraklarında Sovyetler Birliği'ne karşı savaş hazırlıkları devam ederken üsler üzerine oynanan bir Amerikan oyunu da meydana çıkmıştır. Bilindiği gibi, Ankara'nın Gölbaşı semtindeki manzaralı Amerikan üssü, stratejik önemi kalmadığı, üstelik çok da ağır *ekonomik* yük olduğu için Türk Hava Kuvvetleri'ne devredilmiş ve olay gerek Türk, gerek Amerikan yetkilileri tarafından büyük bir reklâm kampanyası içinde kamuoyuna duyurulmuştur. Fakat bunun hemen ardından geçen haftanın başında Amerika'nın Türk Hükümeti'ne haber vermeye bile lüzum görmeden Türkiye'deki üç üssünü genişletip takviye ettiği ortaya çıkmıştır. Gazetecilerin bu konudaki ısrarlı soruları karşısında *Dışişleri* Bakanlığı sözcüsü şu açıklamada bulunmuştur: *"Söz konusu ilâve ve tadiller hakkında hükümetimize Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'nden bir müracaat vâki olmamıştır..."* Bu ise bir çeşit malûmu ilâm olmuştur!

■ *Profesyonel grev kırıcıları ve üslerdeki grev*

Türkiye'deki Amerikan şirketlerinin emek sömürücülüğüne karşı Türk işçisinin giriştiği grevler sırasında hükümetin takındığı tutum da, Amerika'nın ekmeğine yağ sürecek mahiyettedir. Grev halinde olan Amerikan sermayesine ait Singer mağazalarından birinden geçen *haftanın* başında sabaha karşı cam kırılarak mal kaçırılmaya teşebbüs edilmesi, Amerika'dan özel olarak grev kırıcılar getirtildiğini ortaya çıkartmıştır. Ankara'da grev halindeki Singer mağazasının camları kırılarak mal *kaçırılmasına* tanık olan apartıman kapıcısı Ahmet Özdemir, teknik ressam Yalçın Erdem, bekçi Hamit Özkaya, kadın terzisi Osman Akkaya, 4. Sulh Ceza Mahkemesi'nde yaptıkları tanıklık sırasında *Amerika'lı* profesyonel *"grev kırıcı"*ların nasıl ellerine havlu sararak camları kırdıklarını bütün ayrıntılarıyla anlatmışlardır. Kesin ifadelere ve delillere rağmen bu profesyonel *"grev kırıcı"*lar polis tarafından her nedense bugüne kadar yakalanmamıştır.

Amerikan üs ve tesislerindeki Harp İş Grevi'ni kırmak için Amerika'dan uzman getirtmeye dahi lüzum kalmamış, bu iş için NATO Başkomutanı Lemnitzer'in Paris'ten Ankara'ya bir telefon etmesi yetmiştir. Ancak Danıştay, grevin ertelenmesinde *"millî güvenlik"*le ilgili bir zaruret görmemiş ve hükümetin kararını bozmuştur. Böylece, Amerikan Tumpane Şirketi, üzerlerine Amerikan itlerini saldırttığı Türk işçileriyle anlaşmak zorunda kalmıştır.

■ *"Üs yok tesis var" veya "kurt yok böcek var!"*

Propogandasını bizzat Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yaptığı *"Sonora - 64"* adlı tohumluk buğdayların kurtlu çıkması ve Türk halkının sağlığını tehdit etmesi, geçtiğimiz hafta içinde günün konusu olmuştur.

Amerika Birleşik *Devletleri*'nin dünya pamuk piyasasında istediği gibi at oynatabilmek için tezgâhlayıp Bahri Dağdaş'a uygulattığı plan gereğince Sonora - 64 buğdayı Çukurova ve Ege'de yetiştirilecektir. Özel bir takım şeyler isteyen bu tohumluk buğday yüksek verimli olduğundan böceklere karşı dayanamayacak ve Amerika'dan milyonlarca dolarlık tarım ilacı ve gübre ithal edilecektir. Ekmeğimizi de zeytinyağı gibi tehlikeli bir madde haline getirebilecek bu tip buğdaylardan yedi-

ği tesbit edilen Meksika'nın Tijuana kasabası halkından 17 çocuk ölmüş, 250 kişi de hastaneye kaldırılmıştır.

Bildirilerle bu gerçekler açıklanıp görevliler ve kamuoyu uyarılırken, ithal işlemi tamamlanarak Türkiye'ye özel çuvallarda gelmiş 20 bin ton Sonora - 64 tohumluk buğdayında **"Ambar kambur böceği"** adlı kurt olduğu görülmüştür. Tohumluk Amerikan buğdaylarının kurtlu olduğu yolundaki açıklamalara ilk tepki, Demirel'in Tarım Bakanı Dağdaş'tan gelmiştir. Çok şatafatlı bir Amerika gezisi sonunda Türkiye'de ithal edilmesinde bir sakınca olmadığını açıklayan Dağdaş, büyük bir sorumsuzluk içinde kurtlu buğdaylar için **"Bana bunlardan ekmek** yapıp getirsinler, yerim..." demiştir. Dağdaş her istediğini yiyebilir, fakat Türk ulusunu tehlikeye atmağa hakkı yoktur. Bu basit gerçeği inkâr eden Dağdaş, Başbakanın **"Türkiye'de üs yok tesis vardır"** şeklindeki kelime oyunundan yararlanarak **"Buğdaylarda kurt yok, böcek var"** demiştir. Böceklerin önce surfe denilen kurt halinden krizalit'e, daha sonra da böcekliğe geçtiğini ortaokul birinci sınıftaki çocuklar bilmezse Tabiat Bilgisi'nden sınıfta kalırlar... Fakat, bunu bir bakan bilmez ise ve bir de kalkar Türk halkı aleyhine Amerika'nın avukatlığını yaparsa gene de bakanlıkta kalır. Çünkü **"Sam Amca"** öyle istemektedir...

■ *Doğu Anadolu üzerine emperyalizmin yeni oyunu*

Bu arada, Doğu Anadolu halkının "geri bırakılmışlık" tan kurtulmak için düzenlediği mitinglerin, Türkiye'deki Amerikan maşaları tarafından anti-emperyalist ve anti-kapitalist hareketi çökertmek üzere istismar edileceği geçen hafta ülkenin uyanık güçleri tarafından farkedilmiştir. Hatırlanacağı üzere ANT geçen haftaki sayısında, **"doğudaki mitinglerin TİP tarafından bölgecilik yapmak gayesiyle düzenlendiği"** gerekçesiyle bu tek sosyalist partinin kapatılması için İçişleri Bakanlığı'nın hazırlıklar yaptığını yazmıştı. Çetin Altan ve İlhan Selçuk da, bu konu üzerinde durarak emperyalizmin Doğu Anadolu üzerine nasıl tehlikeli bir oyun oynadığını halkoyuna açıklamışlardır. Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul Sekreterliği de bir bildiri yayınlayarak **"Doğunun geri bırakılmışlığını ortaya koymayı amaçlayan bu mitinglere karşı yapılan tezvir ve iftiraları, Türkiye'de girişilen yeni bir oyunun tezgâhlanması olarak yorumluyoruz. İnancımız odur ki, bu oyun Türkiye'de çığ gibi büyüyen anti-emperyalist ve anti-kapitalist halk hareketini yıkmağı amaçlamaktadır"** demiştir.

SÜLEYMAN DEMİREL
(Amerikancı iktidar)

Amerika'nın Türkiye'deki bu kirli oyunları sürüp giderken 6. Filosu'nun İzmir'de binbir rezalet çıkardıktan İstanbul'a gelmesi ve bu şehrin düşman işgalinden kurtuluşunun 45. yıldönümünde Boğaz sularında demirlemesi, bardağı taşıran son damla olmuştur.

■ *Amerika'ya karşı kurtuluş savaşının ilk muharebeleri*

Bu olay dolayısıyla İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği, İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birlikleri ortaklaşa bir protesto hareketi düzenlemişler ve 6. Filo erlerinin, şimdiye kadar karaya ayak bastıkları Dolmabahçe rıhtımını cumartesi sabahı işgal ederek Amerikalıların geçmesine izin vermeyeceklerini açıklamışlardır. Bu münasebetle yayınlanan bildiride de şöyle denilmektedir: *"Şımarık Amerikalı ve Amerikan askeri için Saygon ile Türk limanları pek farketmemektedir. Onlar güzel şehirlerimizi bin cinsel boşalım merkezi olarak kullanmakta, en çok satan gazetelerin objektiflerine kucaklarında Türk kızları olduğu halde poz verebilmektedirler. 7 Ekim'den başlayarak emperyalist donanma gidene kadar İstanbul sokakları Saygon sokaklarına benzetilmek istenecektir. İşte biz Türk gençleri olarak bu kez buna izin vermemek azmindeyiz. Amerika'ya Amerika'nın metodlarıyla karşı koymanın zamanı artık gelmiştir."*

Aynızamanda, Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri ve Lastik İş Sendikası Genel Başkanı Rıza Kuas da bir bildiri yayınlayarak *"Emperyalist Amerika'nın Akdeniz korsanı 6. Filosu'nu güzel Boğaziçi sularında artık görmek istemiyoruz Lozan Andlaşması'na hayır diyen bu emperyalistler, tam İstanbul'un kurtuluşunu kutladığımız günlerde Dolmabahçe'ye demir atmakla Türk halkının bağımsızlığına karşı gösterdikleri saygısızlığı alenen ifade etmektedirler. Geliş sebeplerini saklamak için sudan bahaneler ararken milli onurumuzu kıracak sebepleri ortalığa yaymaktan asla utanmamışlardır. Filo kadın ihtiyacını tatmin etmek için sözde İstanbul'a geliyormuş. Türk halkı bunu hiçbir zaman unutmayacaktır. 44 yıl önce dedeleri Amiral Harrington'u Dolmabahçe rıhtımından nasıl kovarak gönderdiysek, bu şımarık Harrington torunlarını da mutlaka defedeceğiz. 6. Filo Akdeniz'de zalim bir lekedir."* demiştir.

Bunun üzerine emniyet mensupları telaşa kapılarak gençleri protesto hareketinden vazgeçirmek istemişlerse de, muvaffak olamamışlardır. Cumartesi sabahı gençler ellerinde *"Yankee, Go Home"*, *"6 Ekim'de kovduk, 7 Ekim'de geldiler"*, *"Filolarıyla geldiler, finolarıyla dönecekler"*, *"Türkiye Vietnam olmayacaktır"* yazılı dövizler olduğu halde Dolmabahçe rıhtımını tutmuşlar, bunun üzerine Amerikalılar başka yerden sahile çıkmak zorunda kalmışlardır.

Evet, son haftanın olayları, Süleyman iktidarının Amerika'ya nasıl bağlı olduğunu bir kere daha göstermiştir... Ama gençlik ve işçi liderlerinin son konuşmaları ve tutumları da, Amerika'ya karşı Amerika'nın metoduyla mücadelenin başladığını ortaya koymuştur.

Türkiye'de artık ikinci kurtuluş savaşının ilk muharebeleri verilmektedir...

Komprador Karaborsacı Değildir

Yaşar Kemal

1 — Geri kalmış memleketlerin burjuvası komprador burjuvadır.

2 — Yapılan sosyolojik araştırmalara göre geri kalmış memleketlerde kompradorluğa bulaşmamış burjuva yoktur. Ya da pek azdır. Devede kulak.

3 — Bu burjuvalar, dış burjuvazinin ajanlarıdırlar. Onların faydalarının memleketlerindeki bekçileridirler. Yâni bir çeşit eski sömürgeciliğin ALBAYLARININ yerini tutmuşlardır.

4 — Türkiye'deki burjuvaları ele aldığımız zaman kompradorluğa bulaşmamışını çok az buluruz. Belki de hiç bulamayız.

5 — Türkiye'deki burjuvaların çoğunluğu bir tek işle yetinmezler. Elleri bir çok iş kolunda birdendir. Örneğin, bir zengin çiftlik sahibiyse, onun fabrikası da vardır, olmuştur. Bir fabrikatörün de çiftlikleri olmuştur. Bunların her ikisi de büyük küçük ya da bir banka kurmuş, ya bir bankaya ortak olmuştur. Bir de ithalat, ihracat şirketleri vardır bunların. Bir de parça satan dükkânları, bir de makina satan mağazaları. Nakliyat şirketleri, boyalı gazoz fabrikalarına da el atmışlardır.

6 — Basının büyük bir kısmını da kontrolleri altına almışlardır.

7 — Din kurumlarını da kontrolleri altına almışlardır.

8 — İktidarda olanlar da bunlardır.

9 — Bu bir sınıf niteliğini gösterir. Bu geri kalmış memleketin burjuva sınıfıdır. Yâni bir karaborsacı şebekesi değildir. Uyuşturucu madde şebekesi de değildir.

10 — Komprador burjuvayla mücadele karaborsacı bölüğüyle yapılacak mücadelenin aynı olamaz. Karaborsacı şebekeyi suç üstü yakalar içeri tıkarsın iş biter. Geriye kalan burjuvalar da alışverişlerini sürdürür giderler.

Halbuki Türkiye'deki burjuvalar yeni bir sınıftır. Bazı kişileri şaşırtan, onlara Türkiye'de burjuva sınıfı yok dedirten, bu burjuvaların klâsik tariflere uymayan yeni özellikleridir. Bilinmesi gereken nokta, zaman ilerledikçe sınıfların yeni kalıplara girmeleri, yeni bir çok özellikler göstermeleri, yeni menfaatlere göre kalıp değiştirmeleri, kendilerini ayarlamalarıdır. Geri kalmış memleketin proletaryası da, belki ayrıcalık gösterir. Sömürgecilerin memleketlerindeki proletaryanın da durumu başkadır. Klâsik tariflere sığmaz. Ama nereye gitsen okka dört yüz dirhemdir. Burjuvazi bir sömürücü sınıftır. Ama İngiliz, Amerika burjuvaları gibi dünyayı sömüren bir burjuva sınıfı olur bu. Dünya sömürüsünden kendi proleteryasına da bir pay verir. Ama Türk burjuvası gibi olur bu, kendi halkını soyar, komisyonunu alır gerisini de efendisi gelişmiş memleketin burjuvasına yollar. Ve bu ekonomik durumun bozulmaması için de memleketin milli güçleriyle bir ölüm kalım savaşına girişir. Bir sınıfın bir ihanet şebekesi niteliği kazanması, bizi şaşırtmamalı. Bu bir ekonomik oluşumdur. Bir safhadır. Bu, sosyalizme geçememiş, geri kalmış bir memleketin niteliğidir. Türkiye bağımsız olsun diye Türk milliyetçileri kıyameti koparıyoruz. Türkiye nasıl bağımsız olabilir. Bağımsızlık ne demektir? Türkiye Cumhuriyeti de bir zamanlar bağımsızdı. Sonu ne oldu?

Anhası minhası, sonu bir komprador burjuvasının yaratılması oldu. Ben bağımsız olacağım deyince insan bağımsız olamıyor. Bağımsızlık, temelinden değiştirmekle oluyor geri kalmış bir memleketi. Ters yüz etmekle. Şimdi Amerika'ya karşı mücadele ediyoruz. Yurdumuzu işgal etmiş, bir işgal gücüdür Amerika. Türkiye'nin bütün milli güçlerini bir araya getirdik, Amerika'yı Türkiye'den kovduk, diyelim. Burjuvazi ortada durdukça, başka bir Amerika yaratmaz mı başımıza?

Geri kalmış memleketlerde burjuvazi bir ihanet şebekesi niteliği gösterirken, bir takım iyi niyetlileri burjuva yoktur gibisine aldatırken, proletarya da başka bir yüz, bütün milli güçlerin anası olma niteliğini ister istemez gösteriyor. Milli güçler, köylüler, emekçi köylüler yani, bürokrasi proletarya gücü yöresinde, sosyalist düşünce yöresinde birleşmeden milli kurtuluş savaşları olmuyor. Sosyalist düşünce topyekûn sömürücülüğe karşıdır. İç ve dış sömürücülüğe. Kavga bir bütündür.

İş, Türk emekçisinin bilinçlenmesinde.. Bütün mesele bu. Biz Türk emekçisini uyandırdığımızda, onu sınıfsal bilincine vardırdığımızda her şey halledilmiş demektir. Artık milli kurtuluş savaşları başka türlü mümkün olmuyor. Olursa da bir bocalama oluyor, işe yaramıyor. Tekrar etmekte fayda var: Burjuvazi nasıl bir ihanet şebekesi niteliği gösteriyorsa, emekçi de tek milli güç niteliği gösteriyor geri kalmış memlekette. Çağımızda bunun içindir ki, milli kurtuluş hareketlerini sosyalist mücadeleden ayıramıyoruz. Ayıramayız da. Sosyalist hareketsiz, milli kurtuluş hareketi de olmadı günümüzde. bakın olmuyor da. Bakın, Cezayir'e, bakın Vietnam'a, bakın Küba'ya.... Sosyalist harekettir milli kurtuluş hareketi.

Türk aydınları, Türk emekçi sınıfıyla elele vermeli. Bütün milli bölükleri de buraya çağırmalı. Emekçi sınıfı ve sosyalist düşünce yöresine toplanmalı. Bu zor iş, zaman isteyen, büyük çaba isteyen bir iş. Zor ama sağlam. Zor ama hiç başka çaresi de yok. Yan güçleri mi diyorsunuz, yan güçler sosyalist düşünce yöresinde emekçinin bayrağı altında birleşmedikçe, yan güçlerden hayır yok.

Geri kalmış ülkelerde milli kurtuluş savaşları, sosyalist düşüncenin yerleşmesi, zaferi savaşıdır. En güzel örneği Türkiye'de. Soyut bir milli kurtuluş savaşı olmuyormuş.. Bunu biz bilemezsek artık...

Türkiye bilimde de geri bırakılıyor

Demirel Bilim Kongresini açıyor

TÜRKİYE Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nca düzenlenen *"Biriaci Türkiye Bilim Kongresi"* de, mevcut eğitim ve kültür politikasının, bilimsel araştırmalar ve çalışmalar yönünden de ne kadar yetersiz olduğunu, Türkiye'nin bilim alanında ne kadar geri kaldığını ortaya koydu.

Kongreye sunulan 170'i Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nca hazırlatılmış 267 tebliğ arasında Türkiye gerçeklerine cevap verebilenlerinin sayısının azlığı göze batarken Bilim Kurumu Başkanı Prof. Cahit Arf *"Biz bugüne kadar hiçbir ciddi iş yapmadık. Projeleri, raporları alıp rafa koyduk. Bu kongre, bilim adamının alkış ihtiyacını karşılamak için düzenle di"* diyerek çok önemli bir noktaya parmak basıyordu.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nden Prof. Kemal Özinönü ise, *"temel bilimler alanında 33 yıllık gelişmeye ait rapor"*unda Türkiye'de 40 bin kişiye bir bilim adamı, 200 bin kişiye bir profesör düştüğünü, Türkiye'de liselerde fen öğretiminin *"bilimsel düşünce yeteğini belirtme"* bakımından etkisiz olduğunu söyledi. Doç. Dr. Fikret Kortel de, üniversitelerin durumunu ele alarak elde yeter sayıda öğretim üyesi olmadan üniversite açmanın bir işe yaramayacağını, üniversite öğrencilerinin de bilim alanında yetişmek için gerekli imkânlardan yoksun olduklarını açıkladı.

Prof. Kâzım Aras ile Doç. Osman Koçtürk ise, *"Türk bilim adamının bilimsel niteliği ve Türkiye'nin gerçekleri"* başlıklı tebliğlerinde şöyle diyorlardı: *"Geçmiş yıllarda Türkiye Bilimsel Araştırmalar Kurumu, Türk halkından toplanan vergilerle ödenen bilim ödüllerini yabancı endüstrilerin emrinde atom ve füze barutu üzerinde çalışmakta olan ve Türkiye dışında yaşayan kişilere vermiştir. Bu gerçek, kurumun Türkiye'nin ihtiyaçlarından çok yabancı ekonomilere adam yetiştirme ve bunları taltif etme eğilimi içinde olduğunu gösterir. Türkiye'de bilim adamı yetiştirmekle görevli kurmlar, kalkınma planının ihtiyaçlarına uyarlı bir plana göre hareket etmelidirler. Kurum yöneticileri, yurt gerçeklerinden çok yabancı ülkelerin teknisiyen ihtiyacına uymakta, Türkiye'de tatbikat alanı olmayan branşlara ödül vermekte ve bu yoldan teşvik etmektedirler. Yoksul halkının binbir zahmetle yetiştirdiği bilim adamlarını dışarıya kaçırmak doğru değildir. Türk uzmanları dışarıya gidince, biz de yabancı ülkelerden uzman getirtmek zorunda kalmakta, yüksek ücretler ödeyip büyük masraflar yapmaktayız."*

Öte yandan, Türkiye Öğretmenler Sendikası da, bu konuda kongreye bir telgraf gönderdi. Telgrafta *"Türkiye'nin muhtaç olduğu bilim adamlarının yetiştirilmesinde çok geç kalınmıştır. Üstelik hâlâ da yanlışlıklar üzerinde ısrar edilmektedir. Geçen yıl, kurumunuz tarafından tesis edilen bilim ödüllerinin Amerika'da atom kimyası ve füze barutu üzerinde çalışan iki Türk bilginine verilmesi, bu görüşümüzün bir delilidir"* denilmektedir.

Açıklama

Hatırlanacağı üzere, ANT da, 38. sayısında bilim ödüllerinin dağıtılışı ile ilgili bir haber yayınlamış ve *"Türkiye'de hiç başarılı bilim adamı yok mu?"* diye sormuştu..

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, ödül verilen bilim adamlarının *"emperyalizmin hizmetinde olmadıklarını"* bildirerek şu bilgiyi vermiştir:

"Geçen yıl ödül alan Prof. Dr. Talât Erben, Kanada Ulusal Araştırma Konseyi'nin her yıl dünya ölçüsünde açtığı doktora sonrası araştırma yarışmasını kazanarak 1952-54 yıllarında bu konseyin Ottawa laboratuvarlarında Kimyasal Kinetik ve Yüksek Polimer Kimyası alanında; 1955-57 yıllarında ABD'nin meşhur Argonne Ulusal Laboratuvarı'nda nükleer konularda araştırıcı olarak çalışmıştır. 1959-61 yıllarında da Işınlanmış Yakıtları Kimyasal Arıtma Avrupa Ortaklığı (EUROCHEMIC)'de Temel Proses Kimyası Bölümü Şefi sıfatı ile çalışmıştır. Bu teşekküllerin hiçbiri şirket değildir. OECD çerçevesi içinde kurulan EUROCHEMIC'e Türkiye de üyedir ve bu teşekkülün füze yakıtlarıyla ilgisi yoktur. Profesör titrini 20 yıldır mensubu bulunduğu Teknik Üniversite'de asistanlık ve doçentlik kademelerinden geçerek almıştır. 1962'den beri Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi Kimya Bölümü'nün başındadır.

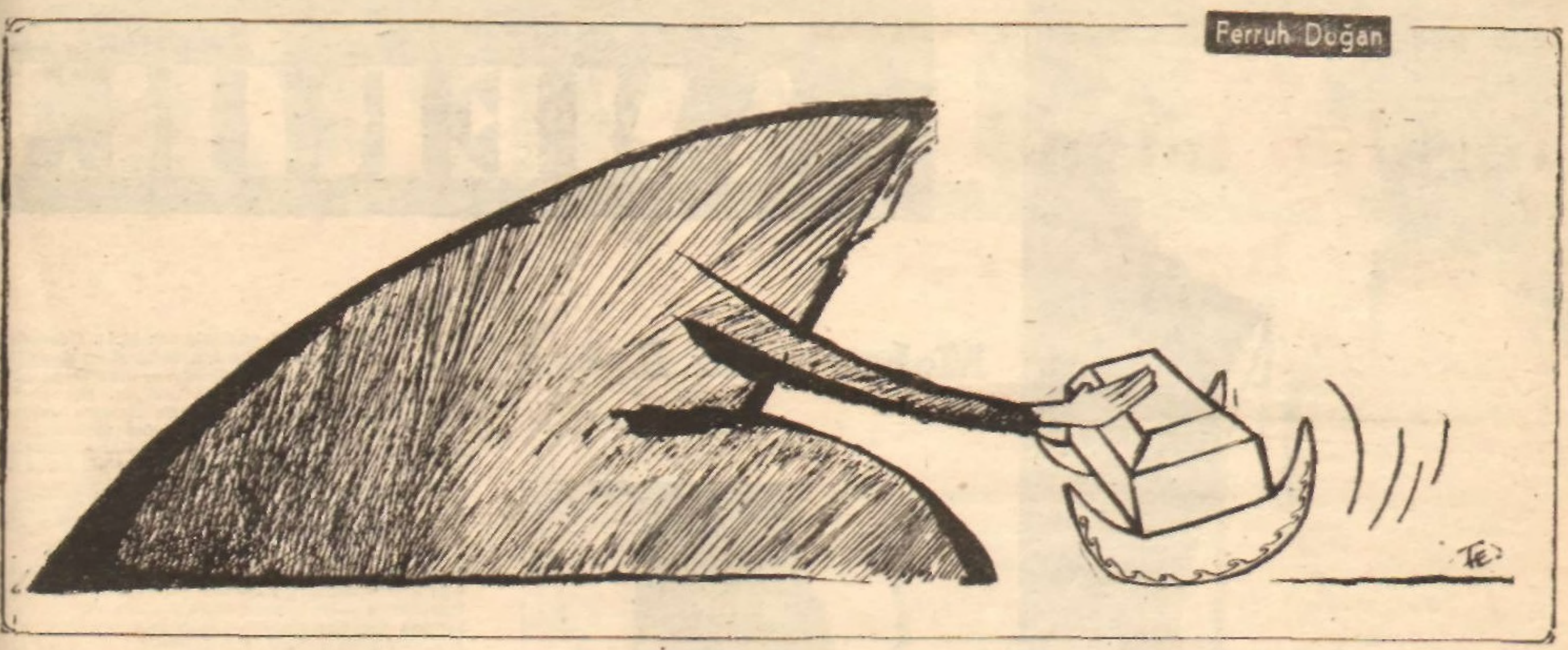
Sinanoğlu ise, lisans ve lisans üstü öğrenimini Amerika'da yapmış ve Yale Üniversitesi'nde 28 yaşında profesör titrini kazanmıştır. Aynızamanda 1964 ten bu yana O. D. T. Ü.'nün müşavir profesör kadrosundadır. Ve şimdi de seneye O. D. T. Ü.'de kurulacak kimya ünitesi için beş Türk öğrencisine Yale'de doktora çalışması yaptıracaktır.

Bu yılki ödülleri kazanan Dr. Cavit Erginsoy halen O. D. T. Ü. öğretim kadrosundadır. Dr. Bekir Dizioğlu İ. T. Ü. Makine Fakültesi'nde 1949'da doçent, 1954'te profesör olmuş, 1960'da 147'ler arasında üniversiteden uzaklaştırılınca Almanya'ya gitmiştir. Turan Onat ise 1951'de doktorasını İ. T. Ü.'de yaptıktan sonra çalışmalarına Brown Üniversitesi'nde devam etmiş, 1963-64 arasında İ. T. Ü.'de misafir profesörlük yapmıştır."

Kuşdilliler

GEÇEN gün kahvede oturuyorum. Bizim çocuklar pişpirik oynuyorlar, onları seyrediyordum. İçeri iki kalontor girdi, biri şişman, biri sırıtkan. Ocağa, **bize iki okkalı yap,** diye seslendiler. İçimden, **bunlarda bir iş var, garanti, tebdil geziyorlar,** dedim. Konuşmağa başladılar. Ben de kulak kabarttım. İlkin sökemedim ne dediklerini, ama derken, derken fitillendiler. Şişmanı, **Bu memleket ipotekli değildir,** diye höykürdü. Sırıtkanı da, **Bu memleket satılık değildir,** diye parladı. **İpotekli değildir... Satılık değildir...** Baktım, bayağı giriştiler birbirlerine... Şişmanı, **Biz milli bağımsızlığımızın nerde başlayıp, nerde bittiğini iy' biliriz,** diye cellâlendi. **Celâlini sevsinler!** dedim içimden. Sonra, insanlık hali bu, tutamadım kendimi, **beyler,** dedim, **muhabbetinize tabanca sıkmak gibi oluyor ama, şu milli bağsızlık işi hanidir kafamı yer durur; şunun nerde başlayıp, nerde bittiğini bana bir anlattırırsanız, öperim tombul ellerinizden,** dedim. Sırıtkanı sırıttı, alangirli bir göz attı, **sen miliyetçi bir gence benziyorsun,** dedi. ***Anlaman güç olacak ama, anlatayım sana. Olmuş galat,*** **ham ahlattan yeğdir, diye bir söz vardır hani, senin bağımsızlığa bağsızlık demen de o sözü teyid ediyor. Milli bağımsızlık, hakikaten, milli bağsızlıktır; ayak bağlarını, kasık bağlarını koparmaktır, teşebbüsümüzü köstekleyen köstekleri sökmektir. Sana bir misal vereyim meselâ: Amerikalıların Tampon diye bir şirketi var hani. Adamlar taaa analarının örekelerinden kalkıp, buraya bizim milli güvenliğimizi, korumak için gelmişler. Yanlış anlama, asker değil bunlar. Ama milli güvenliğimizi koruyan Amerikan eratının ihtiyaçlarını bizim işçilere yok pahasına gördürerek, meselâ helâlarını temizlettirerek, Türkiye'nin milli güvenliğine, dolayısıyle milli bağımsızlığımıza hizmet ediyorlar.** ***Sorarım şimdi sana, bizim işçiler, toplu sözleşme hakkı,*** **grev hakkı falan diye bu şirketin karşısına dikilirlerse, buna göz yumabilir mi hiç milli bir hükümet? Değil öyle grevi bir ay geriye atmak, toptan kaldırmalı bu körolasıca hakları! Senin dediğin gibi, milli bağsızlık işte böyle başlar. Besmeleyi çeker, milli politikamızı, yani memleketimizi işçi haklarından bağımsız kılarsın! Böyle böyle başlar bu iş! Sonra, efendim, tutturmuşlar bir de zeytinyağı diye! Bunun kestirmesi, sökersin bütün zeytin ağaçlarını, kurtulursun dırdırdan!** ***Pamuk da öyle; el'aman dedi, efendim, hükümet! Bir*** **yandan Amerikalılar başının etini yer, rakip oluyorsunuz diye, bir yandan da fiyatlar düşük diye müstahsil takaza eder! Bunun kolayı, pamuk tarlalarına Sonora-64'ü dikmektir, şu Amerikalıların yolladığı buğday tohumu var ya, işte onu... Sen sağ ben selâmet! Memleketi pamuktan bağımsız kılarsın, biter gider! Hepsi buna göre! Verirsin madenleri, petrolleri Amerika'ya, çıkarsın işin içinden! Böyle böyle başlar milli bağımsızlık!..** Soluk soluğa kalmıştı şişman. **Haaa,** dedim, **şimdi anladım, sen hiç yorma kendini beyağbey, ben anladım böyle başlayan milli bağsızlığın nerde biteceğini. Yani biz milli ipleri koparıp, Amerikan urganıyla asacağız kendimizi! Yanlız,** dedim, **ayıptır söylemesi, ben gazte okurum biraz, sen o Sonora mı nedir, Amerikan tohumundan söz ettin de aklıma geldi; Koçtürk diye bir yazıcı var hani; Soya fasulyesi diyor da başka bir şey demiyor, Başbakan da Rusya'dan dönüşünde, gâvur adları aklımda pek kalmaz a, Birezneya diye galiba, Rus biçimi bir buğday tohumu getiriyormuş. Şimdi bizim Koçtürk de diyor ki, yani** ***BİZE NE SONORA, NE BIREZNEYA, BİZE SOYA FA-*** **SULYA lâzım, diyor. İlle soya fasulyesi yetiştirmeliymişiz. Puroteyin denen nesne eksikmiş bizde, hayvan gıdası eksikmiş. Bu soya fasulyesiyle daha iyi doyarmışız, küspesini hayvanlar yer, daha iyi büyürler, biz de daha çok et yiyebilirmişiz. Toprağı da iyi beslermiş bu meret.. Sen ne dersin bu işe, ağbey?** dedim. Şişman, **sen bakma o ukalâya,** dedi. **Zaten yürüttük biz onu. Fasulya gibi nimetten sayıyor kendini,** dedi. Ben de, **ama ağabey, Koçtürk de, fasulyayı nimetten saymazsak, batarız, aç kalırız, gâvurlara muhtaç kalırız, diyor,** dedim. Kalontorlar fena fena bakıştılar. Şişmanı, herhalde aralarında parola olacak, **Süleyman kuş dilini bilir dediler — Süleyman var Süleymandan içeri,** dedi. Başladılar kuşdiline. Sanki anlamıyoruz biz! Şişmanı demez mi sırıtkana, **Agankagaragayaga gigidigincege Agamegerigikagan Egeleigisiginege sögeylegeyegeligim. Agayagak tagakıgımınıgın gögözügü** agaçıgılmagagaga **bagasla**gadıgı. ***Agartıgık bigir zegeerigi tegedbigir*** **agalmagamıgın zagamaganıgı gegeldigi.** Sırıtkanı, **hagaklıgısıgımıgız, begefegendigi,** dedi. Önden şişmanı arkadan sırıtkanı, kalktılar. Garanti, kuşdili çayırına gitmişlerdir. Çayırda, artık, ne ***ördüler, ne yediler a bilemem...*** **Hegeygigidigi Kugusşuguz Kuguşlagar!...**

Can YÜCEL

Ferruh Doğan

iktisadi görünüş ve Moskova seyahati

Prof. SADUN AREN

SOSYAL ve siyasal olayları iktisadi ortam ve gelişmelerden bağımsız olarak incelemek ve doğru olarak kavramak mümkün değildir. Bundan ötürü, içinde bulunduğumuz iktisadi durumu ana çizgileriyle ortaya koymak, son günlerde yoğunlaşmış olan sosyal ve siyasal olayları geçerli bir şekilde yorumlamak bakımından da yararlı olacaktır.

Eldeki resmî istatistiklere göre İstanbul'daki hayat pahalılığı, Temmuz ayı itibariyle, bir yılda yüzde 17,5 (Ankara'da yüzde 7,1) oranında artmıştır. Dar ve orta gelirli aileleri daha fazla etkilediği için yalnız gıda maddelerine bakacak olursak, artış yüzde 20'ye (Ankara'da yüzde 9'a) çıkmıştır. Oysa ayni devrede büyük emekçi halkın, özellikle işçi, memur, ve tütün, üzüm, fındık gibi ihraç mallarını yetiştiren köylülerin gelirlerinde bu oranlarda bir artış olmamıştır. Demek oluyor ki, son bir yıl içinde halkın büyük çoğunluğunun reel gelirleri düşmüş, buna karşılık küçük bir zümreninki, matematik bir denge zorunluğundan da çıkacağı üzere, mübalağalı ölçülerde artmıştır.

HAYAT pahalılığının artması (enflâsyon) herzaman göründüğü kadar kötü bir hareket olmayabilir. Örneğin, kapitalist bir ekonomide yatırımların hızla artırılıp işsizlere yeni iş sahalarının açılması çok defa enflâsyonist bir politika ile mümkün olur. Bu takdirde, enflâsyonun hayat pahalılığı şeklindeki kötülüğü karşısına, yeni iş sahaları açmak şeklindeki iyiliğini koymak lâzım gelir. *Ancak, meseleye bu yanından baktığımız zaman da*, memleketimizdeki durumun böyle olmadığını, tersine yatırımların da bununla beraber yeni iş sahalarının da azalmakta olduğunu görüyoruz.

Gerçekten, bu yılın ilk 6 ayında, geçen yılın ayni devresine göre, toplam ithalât yüzde 8, yatırım malları ithalâtı ise yüzde 14 oranında azalmıştır. Ayrıca, belediyelerden alınan inşaat ruhsatnamelerinde de, ayni devre itibariyle ve alan olarak, yüzde 2,5 oranında bir düşme vardır. Oysa, bilindiği gibi, bunlar yatırım hacminin elimizde bulunan başlıca göstergeleridir. Gerçi ilk bakışta bu her iki göstergenin de daha ziyade yakın geleceğe işaret ettiği düşünülebilirse de, olayın bir süredir devam etmekte olduğu gözönünde tutulursa, içinde bulunduğumuz zamanı da kapsadığı anlaşılır.

İthalâtın daralması, sınai üretim hacmi üzerinde de sonderece olumsuz etkiler yapacaktır. Çünkü, memleketimizdeki sanayinin önemli bir kısmı montaj tesisleri şeklinde olduğundan, bunların faaliyetleri hemen tamamiyle ithalâta bağlıdır. Bu yılın ilk 6 ayı itibariyle, istatistiklerimizde hammadde diye tasnif edilen bu çeşit ithalât sadece yüzde 1,5 oranında azalmıştır. Ancak, ithalâtın daralması devam ederse -ki bu çok muhtemel görünmektedir- bu oranın artacağı muhakkaktır. Bu takdirde, montaj tesislerinin faaliyetlerini yavaşlatmaları, bir kısım işçilerini de işten çıkarmaları gerekecektir. Son günlerde yoğunlaşmış olan işçi hareketleri ve grevlerin temelinde bu sıkıntılar yatmaktadır.

İTHALÂTIN azalması talep yetersizliğinden değil, döviz kıtlığından dolayıdır. Bir süredir döviz transferleri vaktinde yapılamamakta ve Merkez Bankasında transfer bekleyen paralar hergün biraz daha artmaktadır. *Bu durumun yılın ikinci* yarısında düzeleceğini ummak için hiçbir sebep yoktur. Bir kere, ihracatımızda büyük bir artış beklenemez. İhracatımızda ilk 6 aylık devredeki artış yüzde 1,5 gibi pek küçük bir oranda olmuştur. Ayni şekilde işçi dövizlerinde de, geçen yıl olduğu gibi, sürprizli bir artış beklenemez. Hattâ azalması çok daha büyük bir ihtimaldir. Nitekim, ilk 6 aylık devrede, işçi dövizleri 44 milyon dolardan 41 milyon dolara düşmüştür. Diğer taraftan, alınmış fakat çoğu projelere bağlı olan dış kredilerin bundan böyle daha hızlı işleyeceğine (kullandırılacağına) dair de bir emare yoktur.

İŞTE içinde bulunduğumuz iktisadi durumun ana çizgileri bunlardır. Bu çizgilerin ortaya çıkardığı manzara hiç de ferah değildir. Ve gene anlaşılacağı üzere manzaranın karanlık noktasını, çıbanbaşını dış iktisadî ilişkiler teşkil etmektedir.

Bilindiği gibi, şimdiye kadar memleketimiz dış iktisadi ilişkileri bakımından hemen hemen tamamiyle Batının ileri kapitalist memleketlerine ve özellikle Amerika Birleşik Devletlerine bağlı bulunuyordu. Uzun süren bu bağlılık sonunda memlekette hiçbir ciddî sanayileşme sağlanmadıktan başka, her yıl bu memleketlere borç taksidi, faiz ve kâr hissesi olarak 150-200 milyon dolar civarında bir ödemede bulunmak külfeti de halkın sırtına yüklenmiştir.

Açıktır ki, hızla uyanan halkımızın hergün artan taleplerini, bu durumda,, en asgarî ölçülerle bile karşılamağa imkân yoktur. Daha iyi şartlarla dış krediler bulmak ve ihraç mallarımıza yeni ve geniş pazarlar araştırmak zorunluğu vardır. Adalet Partisi iktidarının, şimdiye kadarki tutum ve zihniyetine aykırı olarak, sosyalist memleketlerle ve özellikle Sovyetler Birliği ile yakınlık ve dostluk kurma çabalarını ve Başbakanın son Moskova seyahatini bu iktisadi ortam içinde değerlendirmek gerekir.

Giderek emperyalizme karşı direnme gücümüzü artıracak olan bu yöndeki gelişmeleri, elbetteki, olumlu karşılamak lâzımdır.

AMERİKA

Pham Van Thao... 21 yaşında... Napalm'le yakmış Amerikalılar... Yüzünde, karnında, vücudunun her yerinde kahverengi, sarımtırak etler fışkırmış... Sağ eli erimiş...

Napalm hemen her yerini yakmış. Ağzını açamıyor; kaynamış. İki göz kalmış. Kocaman iki göz. Çocukluk safiyeti içinde dindirilmez bir hınçla bakan iki göz...

Mehmet Ali Aybar

Napalm'ın, ömürleri boyunca sakat, işe yaramaz, ıstıraplarıyla başbaşa yaşayan yaratıklar haline getirdiği yüzbinlerden biri...

Napalm'in yaktığı insanlardan birinin eli ve bacakları... Parmaklar erimiş, bacak mozayikleşmiş, cansız bir madde halinde...

TRAN THI LY yüzbinlerden biri... Güneyde h gün yüzbinlerce insana aklın almıyacağı işk celer yapılıyor. Yüzbinlerce insan üstüste aç, su havasız, karanlık zındanlarda çürüyor. Her gün T RAMA seferleri oluyor; yüzlerce, binlerce insan, k dın, ihtiyar, çocuk demeden vahşice öldürülüyor. V milyonlarca insan silâh zoruyla toplama kampları sokuluyor. NAPALM'ın, FOSFOR'un, BİLYALI bo baların yakıp öldürdüğü ya da insan kılığından çık rıp ömürleri boyunca sakat, işe yaramaz, ıstıraplarıy başbaşa yaşayan yaratıklar haline getirdiği yüzbin de ayrı...

Bu cinayetlerin küstah bir umursamazlıkla işle diği ülkede ölenleri, napalmle yananları, bilyalarla y ralananları ve de işkence zındanlarında, toplama kam larında yaşamış olanları gözlerimizle gördük. Kon tuk, dertleştik onlarla. Bu cinayetler işlenirken hiç b şey yapmadan yaşamanın hüzünlü utancı yürekler mizde, dinledik anlattıklarını.

İnsanlığın yüzkarası ve insanlığın yüzakı ol işkence izleri, napalm, fosfor yanıkları vardı yüz rinde, vücutlarında. Korkunç maceralarını basit b *şeymiş gibi anlatıyorlardı:*

NGUYEN THİ MUOİ; 25 yaşında tatlı bir kız. S ve elektrik işkencelerinden sonra parmaklarının ucu tırnakla et arasına toplu iğneler saplamışlar. LE VA SAM'ın başına vidalı çember geçirilip gözü evind fırlayana kadar sıkmışlar vidayı. NGUYEN THİ TH iki çocuk anası, orta yaşlı bir bayan. Başına, ay noktaya saatlerce su damlatmışlar. **TRIN MINH LY nin parmaklarına benzinli pamuk sarıp ateşe verm ler.** NGUYEN THİ NANH'ın edep yerine canlı yıl balığı sokmuşlar. **HUYNH VAN HİN'nin tabanlar kızgın demirle dağlayıp yaraya sülük yapıştırmışla** NGUEN LY'yi *ayak parmakları arasına çakılan te* çivileriyle başaşağı tavana asmışlar..

PHAM VAN THAO, 21 yaşında delikanlı. Napal la yanmış. Yüzünde, karnında, vücudunun her yerin kahverengi, sarımtırak etler fışkırmış. Bunlar et d ğil sanki, mozayikleşmiş, cansız bir madde. Sağ e erimiş. *Sol eli, şişirilmiş bir eldiven gibi. Parmakla* kimi erimiş, kimi büzülmüş. HOANG TAN HUG' yanıkları sırtında ve yüzünde. O da napalm kurba Sol kolu dirsek hizasından vücuda kaynamış.

Bu da bir çocuk. Adını yazmaya bile elim va madı. 7 - 8 yaşında. Napalm hemen her yerini yakm Ağzını açamıyor; kaynamış. İki göz kalmış. Kocam iki göz. Çocukluk safiyeti içinde dindirilmez bir hınç bakan iki göz...

Hitler'in, Naziler'in işlediği cinayetleri unutmuy ruz: Oradour'u, Lidice'yi, Auschwitz'i, Daschaw' Anna Frank'ın hatıra defteri herkesi ağlatmıştı. A POULO CONRGRE, PHU LOİ HUE, CON LON z danlarının adını kim duymuştur? Yerle bir edilm PHULY, PHAT DIEM, NIN BİNH, QUANG TRI, B DINH, THAN HOA, VIN LINH şehirlerini kim b yor? VIETNAM'da her gün, onlarca, yüzlerce OR DOUR'un, LİDİCE'nin, alev alev yandığından ki haberi var? Kimin haberi var, karnı deşilen gebe k dınlardan, dokuzunda ırzına geçilen kızçocuklarında yakılanlardan, boğazlananlardan, memesi, baldırı k partılanlardan kimin haberi var?

Oysa, haberi olup olmamak, VAR OLMAK YA OLMAMAK'tır. Hele biz, dünyanın bütün geri kal halkları için; hele biz, Johnson'ın VİETNAM'la b tuttuğu Türkiye'nin yoksul emekçi halkı için...

Amerikan emperyalizmi

Bu noktaya nasıl gelindiğini anlamak için, işi başından almak lâzım:

1947'nin 12 Mart'ında Truman bir mesaj oku Sonraları Truman Doktrini adını alan bu mesajın e önemli yanı, iç işlere karışmayı bir prensip haline g tirmesiydi. Türkiye ile Yunanistan'a yardımdan bah den bu mesajda; satırlar arasını okumayı bilenler iç Amerikan emperyalizminin izleyeceği yeni politika ana çizgileri açıklanmakta idi. Amerikan emperyaliz nin, sonu üçüncü bir dünya savaşına varabilecek b saldırgan politika izleyeceği anlaşılıyordu.

Amerika, İkinci Dünya Savaşı'ndan güçlenmiş b yük emperyalist devlet olarak çıkmıştı: Alman İtalya, Japonya kayıtsız şartsız teslim olmuşlar; g lipler safındaki İngiltere ile Fransa da güçlerind pek çok şey kaybetmişlerdi. Amerikan kapitalizmi i bütün umut kapıları açık görünüyordu. Ne var, ki A

N VAHŞETİ

vietnam
II

manya'nın bir kısmı ile Orta Avrupa ve Balkanlar, Sovyet ordularının eline geçmiş; buralarda komünist partiler iktidara gelmiş; Mao'nun halk ordusu, Çin'i Amerikan uydusu Çan Kay Şek'in elinden kurtarma yolundaydı. Ve de geri bırakılmış ülkelerde, sömürge ve yarı sömürgelerde halklar, millî kurtuluş mücadelesi içindeydiler. Kapitalist düzenin hayat kaynağı olan sömürge imparatorlukları çöküyordu.

Gerçekten savaş boyunca astronomik kârlar elde etmiş, rekor seviyede üretim hacimlerine ulaşmış, kronik işsizliği asgari seviyeye indirebilmiş olan Amerikan kapitalizmi için, savaş sonrası hem ümit, hem tehlikelerle doluydu. Savaş endüstrisinin barışçı amaçlara çevrilmesi son derece zor problemler yaratmaktaydı. Üstelik dünyanın 1/3'inin sosyalist bir düzen içine girmesi; geri bırakılmış ülkelerden bir kısmının bağımsızlığa kavuşur kavuşmaz kapitalist olmayan gelişme yolları araması, Amerikan kapitalizmi için devamlı bir endişe kaynağı idi. Böylece sosyalizmi yenmek, hiç değilse durdurmak, millî kurtuluş hareketlerini dize getirmek, Amerikan politikasının başlıca hedefleri haline gelmişti. NATO, CENTO, SEATO gibi paktlar bu maksatla vücuda getirilmişti. Fakat millî kurtuluş hareketlerini bastırmak, Amerikan diplomatları için bile çok zor bir mesele olarak görünüyordu.

Eski sömürgecilik metodlarını canlandırmak, geri kalmış ülkeleri, topçekerler ve koloniyal birliklerle işgal etmek, artık mümkün değildi. Dünyada bir çok şey, bu arada sömürge halkları da değişmişti. Eski sömürgecilerin yüz yıllık tecrübelerinden yararlanarak, yeni bir yol bulmak gerekiyordu: Komünizmle mücadele ve iktisadi-askeri-teknik yardım parolasıyla Amerikan emperyalizminin sızışı maskelenerek, her yerde Amerika ile, Amerikan kapitalizmi ile işbirliği yapmaya hazır adamlar arandı; Amerika'ya tabi hükümetler kurma yolu tutuldu. Ülkeler içerden fethedildi ve ekonomileri, maliyeleri, orduları, hükümetleriyle, Amerikan emperyalizminin uyduları haline getirildi.

Maskeli istilâ!

Halkı henüz tamamiyle uyanmamış olan ülkelerde, Amerika bu planı büyük zorluklara rastlamadan uyguladı. Toprak ağalarının, iriliufaklı bütün aracıların çıkarları, zaten öteden beri milletlerarası sermayeye, yabancı kuvvetlere bağlıdır. Bu ülkelerde Amerika kendisine sadakatle hizmet edecekleri kolayca buldu. Komünizmle mücadele etmek ve ekonomik kalkınmayı sağlamak için krediler açılıyor; Amerikan uzmanları(!) gönderiliyor; ordu tensik ve islah ediliyor; limanlar, stratejik yollar yapılıyor; Sovyetler Birliğine karşı ortak askeri üsler kuruluyor; ve bütün bu işler ikili anlaşmalarla sağlam esaslara bağlanıyordu. Düşman komünizmdi. Komünizm ise, Amerika'ya, ağalara ve kompradorlara karşı olan her şey idi.

Bu maskeli istilâ politikasını Amerika ilk önce Türkiye ile Yunanistan'da uygulamıştır. 1947-48 yıllarında Amerika için Avrupa büyük önem taşıyordu. Avrupa kapitalizmini Amerikan kapitalizmine tabi kılmak; batının sosyalizme kaymasını önlemek; Batı Almanya'yı yeniden silâhlandırmak gibi meseleler vardı. Fakat daha önce Rusya'yı en hassas yerinden vurmaya elverişli Türkiye'de ve Balkanlar'a karşı girişilecek bir harekette çıkış noktası olabilecek Yunanistan'da üslenmek, bu iki memleketi Amerika'ya tabi birer sıçrama tahtası haline getirmek gerekmekteydi. 1947'den itibaren Türkiye ve Yunanistan ekonomileri, maliyeleri ve millî savunma güçleri ve hükümetleriyle adım adım Amerika'ya bağlandı. Sovyetler Birliği'nin Boğazlar statüsünün Rusya lehine değiştirilmesini istemesi, Kars ve Ardahan üzerinde talepler ileri sürülmesi, Amerika'ya sığınmanın tek kurtuluş yolu olarak gösterilmesini büsbütün kolaylaştırdı. Gerçeklerden habersiz bırakılan uyanmamış halk kütleleri, tek çıkar yolun kırk yıl öncesi gibi YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM olduğunu göremedeği için, Amerika'ya teslim olmanın da ÖLÜM demek olduğunu fark edemedi. Amerika'nın bu maskeli istilâsına karşı halkı uyarmak isteyenler, vatan hıyanetiyle suçlandı. Ve Anakara'ya askeri ve sivil Amerika misyonları yerleşti; "uzman" adıyla Amerikan ajanları ta en ücra köylere kadar girdi. Politikamız, ekonomimiz, maliyemiz, dış krediler fasit dairesiyle, savunma güçlerimiz de "entegrasyon" yoluyla, Amerika'ya bağlandı. Amerikan planlarına göre stratejik yollar, hava alanları ve Amerikan kumandasında Amerikan silâhlı kuvvetlerinin işgal ettiği üsler kuruldu.

Kaplan kafesleri

Amerikan VİETNAM'da izlediği politika, Türkiye'dekinin tıpa tıp aynıdır. Milletlerarası politikanın sıcak merkezi Avrupa'dan Asya'ya kayınca, KORE'den sonra VİETNAM, Amerikan emperyalizminin ilgisini üzerine çeken bir numaralı mesele haline gelmiştir.

Başlangıçta Amerika VİETNAM işini Fransızlara yardım ederek çözümlemek istemiştir. O tarihlerde Amerika'nın sömürgeler konusundaki politikası, millî kurtuluş hareketlerine karşı sömürgeci devletleri desteklemek şeklinde belirmekte idi. İngiltere, Fransa ve öteki sömürgeci devletler, Amerika'nın nüfuz ve tesiri altında idiler ve İngiliz - Fransız kapitali nasıl olsa Amerikan kapitalizmine tabi durumdaydı. Bundan dolayı Amerika millî kurtuluş hareketlerini bastırma işine doğruda doğruya karışmıyor, sömürgecilere askeri ve teknik yardımlar sağlamak ve Amerikan sermayesine elverişli alanlar açmakla yetiniyordu. Nitekim 1950 - 54 arasında Fransızlara 3,5 milyar dolar tutarında yardımda bulunmuştur.

Fakat Fransızlar yenilip de VİETNAM'ın elden gideceği anlaşılınca, Amerikalılar bu dolaylı sömürgecilikten vaz geçtiler. İlk tepkileri Cenevre anlaşmalarını sabote etmek ve SEATO paktını imzalamak oldu. İkinci adım, Fransa'dan boşalan yere yerleşmek için, satılık adamları DİEM'e Cenevre anlaşmalarına aykırı olarak GÜNEYDE bir kukla hükümet kurdurtmak olmuştur. Amerikalılar daha Fransızlar zamanında, yardımların kullanılışını yerinde incelemek bahanesiyle GÜNEY'e bir Heyet göndermişlerdi. DİEM' in işbaşına getirilmesiyle heyetlerin hem sayısı, hem de yetkileri arttı. Amerikanın Cenevre anlaşmalarını hiçe sayarak GÜNEY VİETNAM'a el koymak istediği pek açık olarak görülüyordu. Amerikan siyasileri VİETNAM'ın stratejik öneminden, tabii zenginliklerinden söz açıyorlar; Eisenhower ve Nixon:

"Çin Hindi kaybedilirse, yalnız Tayland değil, Birmanya ile Malezya da tehdit altına girer. Üstelik bu bölgenin kalay, kurşun, manganez, çinko, kömür gibi zengin tabii kaynakları; pirinç, baharat, kauçuk gibi kıymetli ürünleri var" diyorladı. Amerika şu hedefler peşindeydi:

GÜNEY'de Amerika'ya bağlı ayrı bir devlet kurmak;

GÜNEY'i bir Amerikan askeri üssü ve Amerikan kapitalizminin bir pazarı haline getirmek;

Bu üsten KUZEY'i istilâ etmek ve gerektiğinde ÇİN'e saldırmak.

Bu hedeflerine ulaşmak için Amerikalılar 1955'de DİEM'le ikili bir yardım (!) anlaşması imzaladılar. Bu anlaşmaya göre, DİEM'in silâhlı kuvvetleri islah ve tensik edilecek, yeni silâhlarla donatılıp eğitilecek ve ordu mevcudu 15 bine, emniyet kuvvetleri de 45 bine yükseltilecekti. Stratejik yollar, limanlar yapılacak; hava alanları, üsler kurulacak; ve Amerikan kapitaliyle özel sektör desteklenerek, ekonomik kalkınma hızlandırılacaktı. Sadece bir nokta ihmal edilmiş, hesaba katılmamıştı: VİETNAM HALKI...

Vietnam halkı karşılarına dikildi. Sekiz yıl süren kanlı bir kurtuluş savaşını, Fransızlardan boşalan yeri Amerikalılar doldursun diye kazanmamışlardı. Cenevre anlaşmaları silâhlarının hakkıydı. Zaferlerini son nefeslerine kadar savunmaya azimliydiler.

Amerikalılar Vietnam halkını kolayca dize getirebileceklerini sandılar. DİEM'e ağır kanunlar çıkarttırdılar: Cenevre anlaşmalarından yana olmak, seçimlerin yapılmasını Kuzey'le Güney'in birleşmesini istemek ağır suçtu. Amerika'ya, DİEM rejimine karşı olmak vatan hıyaneti, komünistlikti.

Gayri meşru ve yarı meşru vatandaş sayılan eski muhariplerle yakınları ve bütün namuslu, yürekli vatandaşlara karşı amansız bir terör rejimi uygulanmaya başladı. Amerika'ya ve DİEM'e karşı olanlar kara listelere yazıldı. Bunlar karakollara imza vermeye zorlandı; izin almadan köylerinden, kasabalarından, mahallelerinden dışarı çıkamıyorlardı. Komünizmi telin ve DİEM'e sadakat kursları açıldı. Millî kurtuluş savaşında köylüye dağıtılmış olan topraklar ağalara iade edildi. Fakat mitinglerin, grevlerin, gösteri ve yürüyüşlerin önü alınamadı. VİETNAM'lı köle olmak istemiyordu. VİETNAM'lı Amerika'lıyı istemiyordu. VİETNAM'lı Amerikalının maşası olan hükümetleri, ağaların, kompradorların, satılmış generallerin ve fahişelerin iktidarını istemiyordu. Özgürlüğü için silâha tekrar sarılmaya hazırdı VİETNAM'lı.

Halkı dize getirmek için kütlece tevkifler başladı. İşkenceler başladı. Zındanlara atılanlar, aç, susuz, havasız karanlık hücrelerde, bir metre karede üç - beş kişi olarak yaşıyorlardı. "Kaplan kafesi" denilen, tavan yerine demir parmaklıklı, alçacık, daracık dehlizlerde, vahşi hayvandan beter muamele görüyorlardı. Fakat azimleri kırılmıyordu. PHU LOI zındanında 6000 tutuklunun yiyeceğine zehir karıştırıldı, 1000'i öldü. 20 Haziran 1960 günü KIEN PHONG zındanında 52 tutuklu türlü işkencelerle öldürülüp, cesetleri Mekong'a atıldı. POULO-CONDORE işkence kampının "kaplan kafeslerine" kapatılan 46 kişiden 9'u 1960'ın 7 Temmuzunda katledildi. HOI-AN zındanında 1961 yılının Haziran - Ağustos aylarında 147 tutuklu boğazlandı. Fakat VİETNAM'lı aman dilemedi. Tam tersine mücadelesini hızlandırdı..

Toplama kampları

Bunun üzerine TARAMA seferleri başladı. Amerikalılarla DİEM'in askerleri köyleri basıyor; çocukları, kadınları, ihtiyarları öldürüyor; ırza geçiyor; evleri, ekinleri ateşe veriyorlardı. 21 Ocak 1955'te VINH TRINH köyünü talan ettiler; köy halkının gözleri önünde 47 kişinin kulaklarını kestikten, gözlerini oyduktan sonra süngüleyip benzinle yaktılar. 9 Temmuz 1955 günü TAN-LAP ve TAN HIEP köylerini bastılar. Rastgele 92 kişi seçtiler. Bunlardan 23'ü çocuktu. Başlarını keserek öldürdüler ve köyü ateşe verdiler. Bu vahşi sahneler her gün yüzlerce, binlerce köyde tekrarlandı. Fakat VİETNAM'lı pes etmedi, dize gelmedi. Mücadele daha da hızlandı. Halk silaha sarıldı. MİLLÎ KURTULUŞ ORDUSU kuruldu.

Mayıs 1961'de Kennedy Johnson'ı GÜNEY VİETNAM'a yolladı. Savaşı kazanmanın çareleri mahallinde incelendi. Ve GÜNEY'i 1[?] ayda dize getirecek bir plan hazırlandı. Staley - Taylor adı verilen bu planın kilit taşı kurulması kararlaştırılan STRATEJİK KÖY TOPLULUK'larıydı. Amerikalılar MİLLÎ KURTULUŞ ORDUSU'nun kökünü kazımak için, köyleri, etrafı tel örgülerle çevrilmiş geniş kamplar içinde toplamaya karar vermişlerdi. Köyler yakılıp yıkılıyor; köy halkı silâh zoruyla bu TOPLAMA KAMPLARI'na sürülüyordu. Staley-Taylor planına göre, 10 milyon halkı içine alan 17 bin STRATEJİK KÖY TOPLULUĞU kurulacaktı.

Her bölgede biçimleri biraz değişik olmakla beraber bu toplama kampları, genellikle şöyle kurulmuştu:

— Dikenli tellerden ve ucu sivriltilmiş bambu kazıklardan yapılmış dört sıra kuşak; kuşaklar arasında, sivri uçlu bambular döşenmiş derin çukurlar;

— Toplama kampının tümünü gören ve kontrol eden BLOCKHAUS'lar;

— Köyler topluluğunun tam merkezinde halkın her an toplantıya çağrılabileceği bir meydan ve yöneticilere ayrılmış binalar;

— Ve nöbetçilerin beklediği 2 - 3 kapı.

Köylüler sabah bu kapılardan çıkıp tarlaya giderler; güneş batarken aynı kapılardan içeri girerlerdi. DİEM'li askerlerden, başka ağa çocuklarından kurulmuş milis kuvvetleri kampın inzibatını sağlardı. Bir evden ötekine gitmek, toplanmak, hele bir köyden ötekine geçmek izine bağlıydı. En önemsiz disiplinsizlik vahşice cezalandırılırdı.

Amerikalılar Staley - Taylor planına çok bel bağladılar. Bu plan sayesinde 18 ayda savaşı bitireceklerini umdular. Hesaba göre Aralık 1962'de GÜNEY dize getirilecekti. Fakat evdeki hesap çarşıya uymadı. Stratejik köy topluluklarına kapatılan halk kampları tahrip etti; eski köylerine döndü. Bu toplama kamplarından pek azı bugün hâlâ ayaktadır. Amerikalılar Staley-Taylor planında bir şeyi unutmuşlardı: Toplama kamplarına kapattıkları köylülerle, Millî Kurtuluş Ordusunun, aslında aynı şey olduğunu hesap etmemişlerdi. VİETNAM'lı gene dize gelmedi.

Gelecek Hafta

VİETNAM'DA

ÖLÜM - KALIM SAVAŞI

REGIS DEBRAY
(İdamı isteniyor)

DEBRAY'NİN SAMİMİ DOSTU CHE GUEVARA
(Devrimde devrim yaratan adam)

Genç Fransız düşünürü Régis Debray'ın Che Guevara ile reportaj yapmak üzere gittiği Bolivya'da, "çeteci faaliyetlere" **karıştığı iddiasıyla hapsedilerek yargılanması içinde bulunduğumuz yılın bütün dünyada yankılar yaratan en büyük olaylarından biridir. Debray ile bugüne kadar hapishanede sadece Life Dergisi Muhabiri Lee Hall görüşebilmiştir. ANT, bu ilgi çekici röportajı aynen yayınlamaktadır.**

REGİS DEBRAY İLE HAPİSHANEDE MÜLÂKAT

İhtilalin Peygamberi yaşama mücadelesinde

KIR saçlı, hafif kambur genç adam, bir mahkûmun ayak sürüyüşüyle yürüyerek kırmızı fayans döşeli odaya girdi. Çıkıntılı alnında henüz kapanmamış bir yara vardı. Yüzünün alt kısmı hemen bütünüyle kocaman sarkık bir bıyık ve karmakarışık bir sakalla kaplıydı. Soluk mavi gömlek, kahverengi pamuklu pantolon ve adamakıllı eskimiş siyah pabuçlar giymişti. Başını eğik tutarak çekingen bir şekilde elini uzattı ve *"Muy Buenos dias"* diye mırıldandı.

İşte bu, parlak Fransız marksisti, Fidel Castro ve Che Guevara'nın yakın arkadaşı, Nisan ayından beri Bolivya Hükümeti tarafından kimse ile görüştürülmeden hapsedilen ve bütün dünyadaki aydın çevrelerce bir *cause célèbre* (ünlü mesele) haline getirilen Jules Régis Debray idi...

Debray yavaşça ve âdeta uyuşuk bir şekilde, kırmızı boyalı eski bir masanın arkasında duvara asılı duran Simon Bolivar'ın ve Bolivya Devlet Başkanı'nın portrelerini inceledi. Sonra da odayı dolduran bayıltıcı dezenfekte kokusunu burnuna çekip kendisini kısmen kartonla örtülü üç pencerenin yanında duran yeşil tahta koltuğa bıraktı. La Paz'ın 400 Mil güney doğusunda bulunan Guevo Köyü için aynı zamanda istasyon vazifesini gören İspanyol koloni binasının dışında Dördüncü Bolivya Topçu Birliği Grupo Bullian'ın nöbetçileri topuklara kadar yükselen toz içinde gidip geliyorlardı. Debray'ın yanında yeşil üniforması içinde sert yüzlü Binbaşı Rubén Rocha oturuyordu. Kendisi, mahpusa gardiyanlık etmek ve dış dünya ile yapacağı herhangi bir teması izlemekle görevlendirilmişti. Binbaşıya kolaylık olması için konuşma İspanyolca yapılacaktı.

Debray birdenbire kıpırdayarak oturduğu yerde doğruldu. Yarı bağırarak:

— *Babamı görmek istiyorum. Aynı zamanda bir avukatla da görüşmek istiyorum,* dedi. *Beni tecrit etmelerini protesto için açlık grevi yaptım, fakat hiçbir sonuç vermedi. Annemi üç ay içinde sadece bir defa yarım saat için gördüm. Askerler tarafından çevrili bir halde avukatımla durumumu ancak üç dakika görüşebildim... Söyleyecek başka bir şeyim de yok...*

Durakladı ve sonra acı acı gülümseyerek devam etti:

— *Evet bir şey daha ilâve edeyim: Bilhassa sizin mecmuanızdan ve savunduğu bütün görüşlerden nefret ediyorum; A.B.D. için geniş bir propaganda aracından başka bir şey değil...*

Bir kaç dakika sonra, kendisine ikimizin de ortak arkadaşı olan birinin yazdığı mektubu verince Debray sâkinleşti. Bitkinliğinin, henüz kurtulduğu sekiz günlük hücre hapsinden ileri geldiğini anlattı. Hızlı, fakat sâkin bir şekilde konuşarak 20 Nisan'da Muyupampa köyünde tutuklanışından beri en geniş mülâkatı vermeyi kabul etti.

Biraz ukalâca bir tavırla:

— *Ben entellektüel bir devrimciyim,* diye söze başlayarak felsefe hocalığı yaptığı günleri anlattı:

— *Entellektüel olarak tabii bir çok noksanlarım var... Ancak, bütün ülkücü entellektüellerin devrimci olmaları gerekir... Her devrimci dünyayı bilim temeli üzerine değiştirmek istemelidir. Kişi için bilgi de devrimcilik kadar önem taşır.*

Sözlerini kuvvetlendirmek için sağ elini dizlerine vurdu:

— *Şunu bilmenizi isterim ki, tutuklandığımdan beri siyasi düşüncelerimi değiştirmedim.*

Konuşurken hafifçe kekeliyordu:

— *Dağlara çıkarken, en azından yaralanacağımı bilerek intihar savaşına giden bir asker gibi hissediyordum kendimi. Hâlâ bir Marksist'im; belki de her zamankinden kuvvetli... Bir gazeteci olarak objektif haber vermek diye bir şeye inanmıyorum, gazetecilik sadece doğruları vermek için yapılmalıdır... Bir gazeteci asla bir tarafa ya da öbür tarafa atlamaktan korkarak bir duvarın üstünde yürümemelidir. Tüm gerçeği göstermese de, gerçekleri ancak kendi ideolojik merceklerinizden görebilirsiniz. Bütün suçum bir kitap yazmış olmaktan ibarettir. Ve bunun için eziyet çekiyorum...*

Birdenbire Fransızcaya döndü:

— *Si c'était à refaire, je le refairais!* (Eğer tekrar gerekseydi, aynı şeyi yine yapardım!)

Bolivya dışındaki bir çok aydın, içine düştüğü bu zor durum hakkında Debray'ın yaptığı yorumu paylaşmaktadır; zira Bolivya Hükümeti'nin 26 yaşındaki bu düşünüre karşı kızgınlığının bir nedeni de, hiç değilse, bu yıl Havana ve Paris'te basılan *"Revolution dans la Revolution? - Devrimde Devrim mi?"* isimli kitabıdır. Debray bu kitabında, "1965'teki şiddetli isyanlar sırasında Bolivya'lı madenciler, küçük birlikler halinde örgütlenip komşu şehirlere saldırsalardı, uzun süre dayanmış olabilirlerdi" demektedir. Debray, genel olarak, klâsik Marxist sokak isyanlarını izleyen ihtilâller yerine, Latin Amerika'da uzak dağ başlarındaki gizli üslerden çıkan "küçük gerilla birliklerinin yaptıkları harekâtı savunmaktadır. Debray'ın fikrine göre, bu gerilla gruplarının *"küçük motor gücü"*, daha sonra şehirlerdeki kütlelerin daha büyük motor kuvvetini çalıştırabilir. Debray, ihtilâlin Castro - Guevara teorisini genişletmiş ve şimdiki hükümet sistemine bakmadan bunu her Latin Amerika ülkesinde uygulamaya çağırmıştır.

Kendisini bu görüşleri Latin Amerika Kıt'ası çapında genellemekle suçlayınca *-Ki bu hatayı bir çok Amerikalı yapar -* , Debray soğukça cevap verdi:

— *Latin Amerika'da bir çok ikinci derecede bölgesel ayrılıklar vardır. Fakat kıta önce İspanyol ve Portekiz, da-*

GENERAL BARRİENTOS (Bir Amerikan kuklası)

ha sonra da A.B.D. tarafından kolonileştirilmiş bir bütün temsil eder. Amerika Devletleri Organizasyonu gibi gruplar kurduğu zaman A.B.D. bile bunu itiraf etmiştir.

Debray, Bolivya yapısı L.M. sigaralarından yakarak devam etti:

— *Zannedersem kitabımın söylediği şey, Latin Amerika'da ne olduğu ve ne olacağı gerçeğidir. Ben ihtilâl için planlar yazmadım. Sadece var olan şartlardan sonuçlar çıkardım. Örneğin, Bolivya'daki son durumları gözleyen herhangi bir kimse de bunu yapabilirdi. Ve size şunu söyleyeyim: Eğer muayyen bir ülke için elle tutulur ihtilâl planlarım olsaydı, bunları kamuoyuna sunduğum bir kitaba yazmazdım.*

O sırada yan odada iki asker harf harf yüksek sesle bir mesajın şifresini çözmeğe başladılar. Debray sesini yükselterek devam etti:

— *Başarıya ulaşmış tek Latin Amerika ihtilâli, şüphesiz, Fidel Castro'nun Küba'da yaptığı ihtilâldir. Tabii biliyorsunuz, Fidel başlangıçta komünist değildi. Fakat ihtilâli devam ettiren bu yöne sonradan yavaş yavaş kaydı. Yarı devrim ölü doğmuş bir devrimdir ve Fidel bunu anlayacak kadar zekidir. Bakın, örneğin Bolivya, 1952'de ihtilâle kalkıştığı zaman ne oldu? Madenciler oligarşi ordusunu yenip liberal bir hükümet kurdular, fakat giderek burjuvalaştılar. Ve A.B.D.'den işçi hareketinin bastırılması hakkında emir geldiğinde, esasen zayıf düştüklerinden, çarçabuk yokedildiler...*

Debray'ın konuşması süresince sessiz sedasız sigarasını tüttüren Binbaşı Rocha birdenbire canlandı:

— *Ben buradayım ve işler bu şekilde olmadı*, dedi, *Bolivya Hükümeti, kültürlü bir halkla çalışmıyordu. Tek düşünceleri mideleri doldurmak olan cahil ırgatlar ve madencilerle uğraşmak zorundaydı. Bu memleket insanlarının senin entellektüel Küba komünizmi ile alevlenebileceklerini bana kabul ettiremezsin...*

Debray bir an durakladı ve:

— *Ben sadece bir gerçeği tanımlamağa çalışıyorum*, diye cevap verdi, *eğer gerçekle bu tanımlama arasında bir uyuşmazlık varsa, bu gerçeğin değil benim tanımlamamın hatasıdır. Senin gibi adamlar gerçekleri görmek istemedikleri zaman bir suçlu ararlar. Bu tam diktatörce bir davranıştır. Halk isyan ettiği zaman, bunun nedenini, kendi diktatörlük yöntemlerinden başka yerde ararlar...*

Gelecek hafta:

DEBRAY'IN GEÇMİŞİ VE YAKALANIŞI

Nazmiye Hanım ve Tevetoğlu Rusya'yı anlatıyor

NAZMİYE DEMİREL (Güzel bir seyahat!)

BAŞBAKAN'ın eşi Nazmiye Demirel ve Samsun Senatörü Fethi Tevetoğlu, Sovyetler Birliği gezisi izlenimlerini ANT Dergisine anlatmışlardır.

Esenboğa hava alanında, 29 Eylül 1967 Cuma günü saat 13.30'da Nazmiye Deimrel v. Fethi Tevetoğlu ile yapılan konuşmaları band'dan aynen okurlarımıza sunuyoruz:

ANT — Gezinizin nasıl geçtiğini lütfeder misiniz?

NAZMİYE DEMİREL — Efendim, seyahatimiz umumiyetle çok güzel geçti.

ANT — Çok yoruldunuz mu hanımefendi?

NAZMİYE DEMİREL — Hayır. Hiç yorulmadım.

ANT — Nereleri daha çok beğendiniz?

NAZMİYE DEMİREL — Bence her yer, eeeee, kendine göre bir özelliği var, güzelliği var. Gezdiğim yerler, eeee, malûm, Moskova'ya gittik. Leningrad, eee, Azerbeycan, Özbekistan, Kiyef... Hepsinin ayrı ayrı güzelliği var. Kendine göre, fevkalâde güzel bir seyahat ettik. Allaha şükür döndük. Geliyoruz memleketimize. Çok teşekkür ederim.

ANT — Efendim, bir sorumuz daha olacak. Gezdiğiniz yerleri, yani Sovyetler Birliğini daha önceden düşündüğünüz gibi mi buldunuz, yoksa farklı mı buldunuz?

NAZMİYE DEMİREL — ....

ANT — Yani hanımefendi, gördüğünüz Rusya, tahayyül ettiğiniz Rusya mı idi?

NAZMİYE DEMİREL — Valla gördüğüm Rusya, eee, hani bu hususta bir beyanat istiyorsanız beyanatı eşim verdi, eee.

ANT — Onu biliyoruz hanımefendi, biz bu konuda sizin fikirlerinizi öğrenmek istiyoruz.

NAZMİYE DEMİREL — Eeeee, fevkalâde güzel, intibalarım. Çok teşekkür ederim.

ANT — Düşündüğünüzden farklı mıydı?

NAZMİYE DEMİREL — Çok güzel. Bize karşı gösterilen sevgi, muhabbet, hakikaten çok üstündü. Çok teşekkür ederim.

ANT ile Tevetoğlu'nun konuşması ise şöyledir:

ANT — Gördüğünüz Rusya, umduğunuz Rusya mı idi? Yoksa arada büyük farklar var mıydı?

TEVETOĞLU — Bir fark yoktu. Yani benim düşündüklerimden. Hakikaten, eeee, disiplinli maaaam, rejiminden de, havasından da, anlıyorsunuz yani, eeee şey olduğunu... Hava.... ıııı.

ANT — Ne olduğunu?

TEVETOĞLU — Iııı bir sosyalist ülkede olduğunu anlıyorsunuz gayet tabii ııı kokudan.

ANT — Nereden anlaşılıyor? Nasıl anlaşılıyor?

TEVETOĞLU — Şimdi burada ayak üstü, nereden anlaşıldığı şeyden mi söylenir yani? Yazacam... Yarın sabahtan itibaren tafsilatıyla bütün yönleriyle verecem. O zaman lütfeder hepsini görürsünüz. Beyanat ta verdim. Andolu Ajansı'na hem de Moskova radyosu'na. Bu sabah umumi olarak şeylerimizi, intibalarımızı verdik. Evet...

TEVETOĞLU (On ay kalmalı)

ANT — Özetle gezinizden memnun kaldınız mı efendim?

TEVETOĞLU — Benim için son derece faydalı, son derece istifadeli oldu muhakkak. Hakikatleri yerinde gidip görmek muhakkakki hem de değerlendirme bakımından eeee, hem de realiteyi tam manasıyla görme bakımından faydalı.

ANT — Gördüğünüz Rusya tahayyül ettiğiniz Rusya'dan farklı mıydı?

TEVETOĞLU — Ne demek yani tahayyül ettiğiniz Rusya? Gözünüzdeki Rusya. Hangi Rusya?

ANT — Gezdiniz, gördünüz. Daha önce düşündüğünüz Rusya ile gezip gördüğün Rusya aynı Rusya mı? Biz gidip görmediğimiz için bilmiyoruz. Rusya ile bize anlatılan Rusya gibi mi, yoksa daha mı değişik?

TEVETOĞLU — Valla, söylenenler gibi olan tarafı da var olmayan tarafı da var. Onun demek istiyorum, yani. Şöyle ayak üstü bir dakkada izah edilecek bir şey değil. Biz de gayet süratli on günde 15 bin kilometre yaptık. Neyi görebildiysek neyi görebilmek imkân ve fırsatını bulduysak, şüphesiz onları süratli olarak gördük. Yoksa, eeee, yani Rusya'nın umumi durumu hakkında tafsilâtlı şey vermek için insanın on gün değil, en aşağı on ay orada gezmesi, kalması, incelemesi, araştırma yapması lâzım. Amma, umumi şeyiyle, havasıyla, intibaıyla gayet tabii ki, ııı, bir çok intibalar, bir çok efendim, ııı müşahedeler ııı edindik.

ANT — Kişi olarak böyle bir araştırma yapmak ister misiniz?

TEVETOĞLU — Efendim...

ANT — Size Rusya'da on ay kalıp bir inceleme, bir araştırma yapmak fırsatı verilse, bundan yararlanmak ister misiniz?

TEVETOĞLU — Çok memnun ııı, ıı, memnun da olurum. Iııı böyle bir şeyi isterim de. Sebebi de şu, çünkü eeeee yani eee hakikati gerçeği tam manasıyla ııı görmek, yerinde görmek ve ondan sonra ifade etmek, hakikaten ıı dürüst insanların, doğru insanların ııı arzulayacağı bir şeydir. Bu bakımdan ben de.

ANT — On ay filân kadar...

TEVETOĞLU — Fikirler... Hayır on ay kadar, yirmi ay kadar... Illa tutturdun sen on ay kadar bir şey diye. Yani söz gelişi söylüyorum. Yani, on günde o ülke gibi, Sovyet Rusya gibi küçük, eeee memleket değil bu yani. İçine 15 Cumhuriyeti almış, koskoca bir ülke. Bunu on beş, şey on günde, efendim, eeee uçak süratiyle, görmek ve şey yapmak, takdir edersiniz ki, yani tam manasıyla herşeyi gördüm, öğrendim ve herşeyi söyleyebilirim demek için kâfi bir müddet veya imkân değil. Di mi?

DIŞ YORUM

Türk diplomasisi, yıllarca karşısında hasım olarak sadece Makarios'u görmüştür. Oysa, asıl düşman emperyalizmdir ve onunla hesaplaşmadan Kıbrıs sorununu temelinden çözümle-nye imkân yoktur.

Abidin DİNO

Kıbrıs Sorunu Emperyalizmle Hesaplaşma Sorunudur

Anayasa çerçevesi dahilinde bütün bağımsızlık taraftarlarının ayrıntısız birliği, resmî çevrelerin durgunluğuna yeni bir yön verebilir. Halkoyuna, çözümün Vaşington'a direnmekle elde edileceği duyurulmalıdır.

AMERİKA'nın başlıca iki gazetesi olan New York Times ile Washington Post'un Avrupa okuyucuları için yayınladıkları Herald Tribune Gazetesi, 11.9.1967 sayısında, **"Kıral, Cunta, Melina Merkür ve Amerika"** başlığı altında şunları yazıyor: **«Bir müttefiğin iç siyasetine kılavuzluk etmek gibi nâzik bir oyunda, Amerika'nın etkisi muazzamdır, çünki Yunan siyasetinin Bizans dünyasında, Amerikan diplomatları ile C.I.A. ajanları, çoğunlukla Yunan Siyaset adamları kadar önemli bir rol oynarlar.»**

Herald Tribune Gazetesi'nin pervâsız açıklamalarını okumadan da biliyorduk ki, bu **"muazzam"** etki, yalnız iç siyaset için değil, hele dış siyaset için fazlası ile geçerli...

Durum böyle olunca, Kıbrıs sorununu faşist cunta ile tartışmakta ne gibi bir fayda umulur?

Maşa sistemini yürüten Amerikan emperyalizmi, faşist cuntayı kullanarak Kıbrıs'ta üs kurma planını uygulamakta, Türkiye'yi de oyalamaktadır.

Besbelli değil mi ki Kıbrıslı Türklerin hayatını, Türkiye'nin onurunu ve geleceğini korumak için, bizim gibi emperyalizmin tuzağına düşen Yunan milleti ile değil, İngiliz emperyalizminin mirasçısı olan Amerika ile çatışmamız gerekiyor.

«Sert» bir siyaset öğütleyen sayın *Bölükbaşı ile sayın Türkeş, hâlâ bizi* Yunan yeldeğirmenlerine saldırtmak istiyorlar. Oysaki dâvâ Kıbrıs'ta bitmeyecek, **içimizde** bulunan bir yabancı güce karşı kazanılacaktır. Akdeniz'e yerleşmek için, Akdenizlileri birbirine düşürme yöntemi ile parsayı toplayan, Amerikan diplomatlarıdır, C.I.A.'dır, Pentagon'dur, Amerikan iş çevreleridir, bir kelime ile, emperyalizmdir. Barışı, ancak üslerini sağlama bağladıktan sonra *istemektedir Başkan Conson.* Gerçek **"muhataba"** karşı yürütülecek millî mücadelede kaytaranların bir ard düşüncesi olsa gerek. Bu düşünce M.P. ve C.K.M.P. liderlerinden başka, ne yazık ki C.H.P. liderinde de görülüyor.

Kimi siyasilerimizde Amerika ile çatışma **"fobi"** si vardır. Amerika'nın bu kişilere verdiği korku, çeşitli özürlerle örtülmektedir, başlıcalarını sayalım:

— *Amerika isterse* Türkiye'yi aç kor.

— Amerika'sız Türkiye, iç ödemelerini bile yapamayacak hâle gelir.

— Türkiye pusuda bekleyen komünizmin pençesi altına girer.

— Türkiye yapyalnız kalır.

Kimi çevreler bu nedenlere inanır gibi davranarak memleketin sömürülmesine, istiklâlimizin yitirilmesine, Kıbrıslı Türklerin **"Enosis"** perdesi altında kurban edilmesine göz yumuyor. **"Yüzde onbeş"** gibi komisyoncu sayılarına akılları takılıyor komprador'ların, oysaki yüzde onbeş Kıbrıs toprağı, genişçe bir tahşit kampından başka ne ki?

Yukarda saydığımız kuşkuları çürütmekte zorluk yok; elbetteki bir memleketin siyaset değiştirmesi, gömlek değiştirmeğe benzemez, mücadeleleri, tehlikeleri olan bir eylemdir, ancak Türk siyasetinin bunu başaramayacak hâle geldiğini düşünmek, millî istiklâlin tüm kurtarılamayacağını düşünmektir.

6 ncı filonun önünde baş eğmenin, daha şimdiden en ufak prestiji kalmamış faşist cuntanın Enosis isteklerine gereken cevabı vermemenin arkasından neler geleceğini anlamıyorlar mı bu siyasiler?

Neler geleceğini kestirmek için Delfos tapınağında kâhin olmaya lüzum yok. Gazetelerimizin nedense yayınlamadığı bir haber çıktı İtalyan basınında... Amerikan uyruklu bir Yunanlı grup, uçakla Yanya şehrine inmiş, ordu ve din adamları tarafından merâsimle karşılanmış ve **"bütün dünyaya"**, Arnavutluğun bir parçası olan bir bölgenin **"anavatana"** ilhakını istemişler, bu uğurda mücadelenin *başladığını bildirmişler...*

Amerikan uyruklu başka bir Yunanlı grupun, yine, C.I.A.'nin kiralayacağı bir uçakla, yarın Yunanistan'a inip, subay ve papazların alkışları arasında İstanbul'u ve Ege'yi istemeyeceklerinden o kadar emin miyiz?

Kıbrıs Türklerini şu yada bu kamuflajlı pazarlık altında faşist cuntaya teslim edecek bir Türk siyasi idarenin, çeşitli yeni baskılara, yeni şantajlara uğramaması için bir sebep kalmaz. Her seferinde aynı ölüm dirim seçmesi ile karşı karşıya kalıncaktır: ya Amerikayı **"darıltmayıp"** teslim olmak, ya da Amerika'ya karşı gerektiği gibi direnmek... Bilmeliyiz ki Kıbrıs konusunda yenilgiyi kabul etmek, Türkiye topraklarında da yenilgiyi kabul etmektir.

Şu halde Amerika'nın etkisinden kopmanın mümkün olup olmadığını, bir **«alternatif»** in bulunup bulunmadığını, konuyu özetleyerek gözden geçirelim:

Herşeyden önce ortada bir gerçek var, o da, Amerika Kıbrıs'ta bir üs kazanmak uğruna Türkiye'deki elli üssünü kaybetmeyi göze alamaz. Demek istiyorum ki, Kıbrısta oyuna getirilmek istenen Türk siyasetinin etkili kozları var:

İki millî topluluğun Kıbrıs'ta eşit haklar altında federatif bütünlüğüne, üssüz ve bağımsız bir Kıbrıs'lılar Kıbrıs'ına razı olmadığı takdirde Amerika...

— Nato'dan 69 senesini beklemeden çekileceğimizi,

— Üslerini derhal kaybedeceğini bilmelidir.

«Millî» olmak vasfını taşıyan herhangi bir hükûmet, bu kesin kozları cesaretle oynamak durumundadır.

Nato'ya ve yabancı üslere elbette düşman ilerici bir hükûmetten bahsetmiyorum, Türkiye'nin bağımsızlığını sonuna dek savunmaya kararlı, bağımsızlığı *askerî, iktisadî, politik* bakımdan gerçekleştirecek, Türk özelliklerini gözeten sosyalist bir iktidardan söz açmıyorum, sadece bu iki kozun varlığını, millî bağımsızlığa, belki biraz olsun, saygısı kalmış iktidardaki siyasi çevreye hatırlatmanın doğru olacağını söylüyorum. Elbette ki bu iki kozun etkili olmaları için, bunun sadece bir blöf değil, metodu ve sonuçları göze alınmış sağlam bir karar olması lâzımdır. Gerçek *bağımsızlık siyasetine başvurduğu* takdirde Türkiye aç bırakılır mı? Dış mali kaynakları tükenir mi?

Buna inanmak için kurulmakta olan yeni Avrupa'nın, Amerika ile çelişmelerini *görmemezliğe gelmeli. Atatürkçü* siyâset, İstiklâl Harbi boyunca kapitalizmin çelişmelerinden faydalanmayı bilmiştir, yanılmadan denebilir ki, askeri başarılar kadar, İngiliz Fransız emperyalizmlerinin rekabetlerinden faydalanarak elde edilen somut sonuçlar, zaferin kazanılmasında önemli bir rol oynamışlardır. Bu alanda genç ve cesur İnönü'nün satrançcı kafası, Atatürk'e yardımcı olmuştu. Bu bir sır değil. De *Gaulle'ün liderliği altında kurulmakta* ve gelişmekte olan bağımsız Avrupa, Amerika'yı Akdeniz'den uzaklaştıracak bir Türkiye'yi, gıda ve mâli güç bakımından, en ufak bir şüphe yok ki, tam olarak destekleyecektir.

Sayın Cumhurbaşkanı Sunay, Elize Sarayı'nda bunu sezinlemediler mi?

Türkiye'nin Amerikan yörüngesinden çıkması, bağımsızlığa kavuşması, Avrupa'nın bağımsızlığı için de şarttır. **«Atlantik'ten Ural dağlarına kadar Avrupa»**, mutlaka Anadolu yaylasından geçer.

Bağımsızlık yolunda, Millî kişiliğimizi kazanma yolunda gerekecek iktisadi ve siyasi garantileri önceden elde etmek, Türk siyasetinin elindedir.

Kaldı ki, Atatürk'ün uyguladığı bağımsızlık siyasetine gerçekten dönecek bir Türkiye, ayrıca, şimdikinden kat kat daha geniş ölçüde, sosyalist memleketlerin ekonomik desteğine de güvenebilir. Sayın başbakan Demirel Kremlin'de acaba bunu sezinlemedi mi?

Amerika'nın Türkiye'yi gittikçe daha çok tedirgin eden emelleri, hor *muameleleri mi bize güven verir, yoksa* Avrupa kapitalist blokun ve sosyalist blokun elbirliği ile destekleyecekleri yeni bir Türk siyaseti mi? Cevap açık. Bağımsızlık siyasetinin, üstelik Üçüncü Dünyadaki yankıları hesaplanırsa, tutucu bir Türk hükûmeti için bile faydaları ve üstünlüğü meydandadır.

Elbetteki Amerikan siyasetinden ve üslerinden arınmanın siyasiden başka, askeri zorlukları vardır. Silâh, silâh yedek parçaları, Amerika ile çeşitli yönlerden kurulan ilişkiler, alışkanlıklar, ordu için yeni sorunlara yeni çözümler bulma zorunlukları hafife alınır konular *değil, ancak bütün bu sorunlar* bağımsızlığın bedeli olunca, Atatürkçü Türk ordusu korkusuzca ve mükemmel bir lojistikle engelleri yenmesini bilir. Bağımsızlık hasretini, 1919'da olduğu gibi bugün de herkesten önce Türk ordusu duymaktadır. Örneğin Diyarbakır'da yabancı üs askerlerine karşı direnen subay ve askerler buna tanıklık edebilirler.

Problemin can damarına gelelim: Sovyetler Birliği bağımsız bir Türkiye'ye saldırır mı? Bu soruya, yalnız Türkiye için değil, bütün Avrupa memleketleri için birden, **"hayır"** cevabı verilmelidir. Paktlı yada paktsız, Avrupa'nın herhangi bir memleketine saldıracak Amerika yada Sovyetler Birliği, Üçüncü Dünya Harbine başlamış olur, böyle bir kapışma, meydanı Çin'e bırakmak olacağına göre, her iki tarafın da askeri bir saldırıya baş vurması aslâ söz konusu değildir. Bu öğe süreklidir.

Amerika'nın ve adamlarının zaman zaman Sovyet tehlikesinden kuşkulanır gibi tavırlar takınmaları ekmeğinden olmaktan korkan NATO Genel Sekreteri cenaplarının yaygaraları, bu oyuna inanır gibi yapan burjuvazilerin Amerika'nın kucağına atılması **"Sömürü"** adında bir tiyatro oyununun gereğidir.

"Ehveni şer" nazariyesi ise, tutsaklıktan *başka bir açısı olmayan burjuva* siyaset adamlarının utanmaz bir özürüdür. Buna 1919'da, parçalanmış bir Türkiye'de bile Atatürk gereken cevabı vermişti.

Kıbrıs'a gelince, kısaca denebilir ki, Yunan faşist cuntası ile imzalanacak herhangi bir anlaşmanın, Pire limanında su yüzüne çıkmış ölü bir balıktan fazla değeri yoktur, kendinden ve Amerika'dan başka kimseyi temsil etmeyen Patakos'larla anlaşmaları, ne Kıbrıs halkları, ne Türk ne de Yunan halkları kabul edecektir. Çıkar yol, Amerikan emperyalizminin Orta Doğu'yu tehdit eden üs siyaseti ile çatışmaktır.

Kıbrıslı Türklere, giderek Yunanlılara, derhal yeni bir hayat kazandırmak elimizdedir. Faşizmden kurtaracağımız Kıbrıslı Yunanlılarla kardeşçe ilişkiler kurmak zor olmayacaktır. Başarı Atatürkçü bir siyasete bağlıdır.

Denebilir ki *Amerika'nın* ***"muazzam"*** etkisi yalnız Atina cuntası için değil, Demirel hükûmeti için de geçerlidir. Dün bir çırpıda sayın İnönü'yü iktidardan uzaklaştıran yabancı gizli güçler, yeteri kadar uysallık göstermeyecek Başbakan Demirel'i de düşürecek kozları elinde tutmaktadır. Bu düşünce boş de-

ğildir, nitekim Amerika **"yedek adamlar"** bulundurmayı hiç bir zaman ihmâl etmemiştir. Feyzioğlu'nun birdenbire huruç eylemesi, Celâl Bayar'ın durup dururken belini doğrultması, bir takım hesapların sonucudur. Bay Demirel'e, değiştirilmez olmadığını hatırlatıyorlar, aziz dostları. Vaşington gezisi bir test olacaktır kendisi için... Fakat sayın Demirel de biliyor ki, Yunanistan'da halkoyu susturulmuş bulunurken, vatanseverler kamplarda inlerken, faşizm hüküm sürerken, Türkiye'de Türk ordusu sınırların olduğu kadar düşünce özgürlüğünün de bekçisidir, genç Türk ordusu faşizmi istemediği gibi, bağımsızlığı ve tam sosyal adaleti de özlemektedir. Türkiye'de sesini duyuracak bir halkoyu vardır. Öyle olunca bağımsızlık taraflısı parti (ya da varsa partiler), sendikalar, dernekler, aydınlar, başta gençlik olmak üzere, Kıbrıs'ın kaderini elinde tutmak isteyen emperyalizmi, ve ona uyacakları, geri püskürtebilir. Anayasa çerçevesi dâhilinde, bütün bağımsızlık taraftarlarının ayrıntısız birliği, resmi çevrelerin durganluğuna yeni bir yön verebilir.

Sevinilecek yeni tutumlar ortaya çıkmaktadır, örneğin Bay Türkeş, Yunanistan olaylarından esinlenerek faşizmi yermektedir, bay Bölükbaşı, Amerikan üslerine karşı ateş püskürmektedir, o halde şimdi kavradıkları gerçekleri, hiç değilse yirmi yıldan beri bilip, savunup yazan ilericilerle, bağımsızlık konusunda tutarlı olarak cephe birliği etsinler. Emperyalizmle savaş, ayrıntısız bütün güçleri birleştirmelidir. Bu en önemli konuda içtenlik ölçüsü eylemdir; ak koyun, kara koyun er meydanında belli olur.

Unutulmamalıdır ki şu anda, Grivas'ın namluları altında yeniden kahredici bir kış geçirecek olan Kıbrıs Türkleri somut kararlar beklemektedirler...

KANELLOPULOS
(Niçin muhalefet?)

KONSTANTİN - SPANDİDAKİS - KOLLİAS
(Sağ cuntaya sağdan gelen darbe)

Yunanistan'da sağcı cuntaya sağcılar niçin karşı çıkıyorlar?

HALÛK TANSUG

YUNANİSTAN'da askeri cuntaya karşı başta Kral Konstantin ve eski Başbakan Kanellopulos olmak üzere bir kısım sağcılar birden kampanyaya başladılar. Birleşik Amerika'nın gerici liderleri, Atina Cuntası'nı birdenbire yermeğe koyuldular. Batı Bloku'nun komünizm aleyhtarlığı ile tanınan bazı çevreleri; Yunanistan askeri hükümeti aleyhine sıra sıra karar suretleri almaya yöneldiler.

Faşistliği malûm ve müseccel Atina Cuntası'na karşı, bu sağcı çevrelerin tutum değiştirmesinin nedeni nedir?

İlk bakışta soruyu inandırıcı biçimde cevaplandırmak zor görünebilir. Çünkü, Atina'daki askeri cuntayı iktidara getirenler, Amerikan kuklası sağcılardır.

Bugün aynı cuntaya karşı Amerikan taraftarı kuklalar neden kampanyaya girişmişlerdir? Yoksa, faşist maskesiyle iktidara gelmiş Atina cuntası, aslında sosyalist ya da komünist midir? Ya da, Amerikan kuklası gibi davranan Kanellopulos örneği bazı Yunan politikacıları, aslında demokrasi âşığı vatansever devlet adamları mıdır?

Mantıki görünüşlerine rağmen, yukarıdaki ihtimaller varid olamaz. Zira, Washington'un dış politikasında ve dolayısıyla Yunanistan'da yürüttüğü planlarda mantık aramak abestir.

Sakat temellere dayatılmış Amerikan dış politikası, nasıl Vietnam'da Ortadoğu'da, Dominik'te, Güney Amerika kıtasında, Afrika kıt'asında, Batı Avrupa'da hatâ üzerine hatâ işliyorsa, Yunanistan'da da aynı Amerikan dış politikası hatâya düşmüştür. Şimdi de hatâsını bir başka hatâlı tutumla düzeltme çabasındadır.

Güney Vietnam'da Diem'i iktidara getiren de Amerika idi, devirtip öldürten de... Saygon yönetimi başına General Ky cuntasını oturtan da Amerika idi, son düzmece seçimleri bahane ederek iktidardan indirten de...

Zaten, Amerika'nın *"yardım"* elini uzatıp felâkete sürüklmediği bir ülke var mıdır?

İşte Yunanistan'daki en son olaylar tıpik bir Vietnamlaşma'nın bizzat Amerika eliyle hazırlanması anlamına alınmalıdır.

Şöyle ki, bugün Atina cuntasına muhalefet eden Kanellopulos, başka yollardan ve başka usûllerle demokrasiyi devirme planları hazırlamış bir Batı kuklasıdır. Nitekim, Atina'nın akşam gazetelerinden *"Estia"*, Kanellopulos'un henüz başbakan olduğu sıralarda, 20 Mayıs 1967 gecesi kendisini tutuklamağa gelen askeri darbe liderlerine şunları söylediğini yazmaktadır:

"... Size kim dedi ki, genel seçimlerden sonra iktidarı başkasına devredecektik? Siz, sadece bizden aceleci davrandınız. Sizin bu gece yaptığınızı, biz de yapacaktık. Fakat müsait ortamda; zamanı geldiğinde..." (Bak: ANT, 2.6.1967, Sayfa 12)

Askeri cuntaya yakın Atina çevrelerinin bir diğer iddiasına göre ise, Kanellopulos'un bu sözleri, 20 Mayıs 1967 gecesi teype alınmıştır. Olaya birkaç tanık vardır.

Demek oluyor ki, Atina Cuntası'na karşı başlayan akım, bir sağcı ve solcu mücadelesi değildir. Millî mücadele niteliği taşımaz. Düpedüz sağcılar arası anlaşmazlık karakterindedir. Kompradorlar arası çıkar çatışmasıdır.

Ama neden?

Neden'in dört ayrı cevabı vardır:

Evvelâ, sağcı Faşist askeri yönetim, kendisinden Amerikalıların beklediği sonucu sağlayamamıştır. Yunanistan içersinde sol akımlar her geçen gün teşkilâtlanmakta ve kuvvetlenmektedir. Bugünkü gidiş devam ederse, 1968 başında, Yunanistan'da iç savaş patlaması beklenmektedir. Kısacası, Yunanistan'ın Vietnamlaşması ay meselesidir. Washington bu durumdan tedirgindir.

Sonra, askeri faşist darbeyle kendilerine daha büyük çıkarlar sağlanacağını sanan Yunan mutlu azınlığı, bekledikleri büyük kârlara kavuşamamışlardır. Çünkü, ülkenin bozulan ekonomik ve siyasi durumu ile dünyanın zorlaşan ekonomik ve siyasi konjonktürü cunta üyelerine bu imkânı tanımamıştır. Neticede, darbeyi hazırlayan ve alkışlayan sağcı mutlu azınlık, gayrimemnun duruma düşmüştür. Üstelik, solcu karşı ihtilâl ihtimali karşısında telaşa kapılmıştır. Kusuru kendi siyasi tutumundan çok askeri cuntanın beceriksizliğinde bulmuştur.

Daha sonra Yunanistan'da Amerikan taraftarı bir darbenin gerçekleştirilmesiyle bu küçük ülkeye öteden beri sızmış İngiltere'nin çıkarları haleldar olmuştur. Dolayısıyla Yunanistan politik sahnesinde sessiz bir Amerikan - İngiliz çıkar çatışması baş göstermiştir. Başlangıçta askeri cuntayı destekleyen Washington, son zamanlarda İngiliz politik entrikaları karşısında sivil siyaset adamlarına öncelik tanıma eğilimine kapılmıştır.

Ve nihayet son İsrail - Arap savaşı ile Ortadoğu dengesinin Sovyetler lehine bozulması, tüm Akdeniz havzasını, dolayısıyla Yunanistan'ı yepyeni bir ortama sürüklemiştir. İsrail - Arap savaşından önce Washington'ın planladığı dış politika hareketleri, İsrail - Arap Savaşı'ndan sonra uygulama kabiliyetini kaybetmiştir.

İşte, Atina Cuntası'nı iktidara getirten Amerika'nın ve onun kuklalarının şimdi aynı cuntaya karşı dönüş nedenleri bunlardır. Ancak, Washington ve onun dümensuyundaki kompradorlar, ne kadar yön değiştirmeye kalkarlarsa kalksınlar, *"zarlar atılmış"* olabilir. Yunanistan'ı Vietnamlaşma'dan kurtarmanın imkânı artık bulunamayabilir. Dolayısıyla bu kış Yunanistan'da bir içsavaş patlak verirse şaşmamak gerekir. Çünkü şimdiye kadar Amerika nereye *"dostluk"* elini atmışsa, orayı berbat etmiştir. Yunanistan'ın bu *"kural"*'a istisna teşkil etmesi için hiçbir sebep yoktur.

SANAT Fethi Naci

Asya üretim tarzı ve Osmanlı toplumu

ARKADAŞIMIZ Sencer Divitçioğlu, geçen yıl yayınladığı "Asya Tipi Üretim Tarzı ve Azgelişmiş Ülkeler" adlı broşürden sonra şimdi de "Asya Üretim Tarzı ve Osmanlı Toplumu" adlı yeni bir eser yayınlanmış bulunuyor. (İktisat Fakültesi yayınları, 125 sayfa, 13,40 lira).

Geçen yıl yayınlanan ve bir hayli aceleye geldiği belli olan broşür epey yankı uyandırmış, tartışmalara yol açmıştı. Bu yıl yayınlanan ve hayli sabırlı ve titiz bir çalışma ürünü olduğu belli olan eser ise genel bir sessizlikle karşılandı. Oysa bilim adamlarımızın çeviri eserlerden, aktarma bilgilerden kendi öz gerçeklerimize doğru açılmağa çalışmaları, özellikle geçmişimizi marksist yöntemle incelemeğe çalışmaları üzerinde önemle durulacak bir olaydır. Sencer Divitçioğlu'nun çalışmasını öteki bilim adamlarımızın çalışmalarının izlemesi, geçmişimizi ve günümüzü gerçeğe uygun olarak değerlendirmek bakımından çok yararlı olacaktır.

Divitçioğlu'nun kitabı üç bölümden meydana gelmiştir: Asya Üretim Tarzı (Marx ve Engels'in yazdıklarına sadık kalarak Asya üretim tarzını açıklıyor); Osmanlı Toplumu (14. ve 15. yüzyıllardaki Osmanlı toplumu); ve Asya mı Derebeylik Üretim Tarzı mı? Bir de ek var: Osmanlı Toplumunun Kuruluşu. Ayrıca, kitabın sonunda, Asya Üretim Tarzı ve Osmanlı Toplumu ile ilgili geniş bir bibliyografya yer alıyor.

Okurlarımıza Divitçioğlu'nun çalışması hakkında bir fikir vermek üzere kitaptan seçtiğimiz bazı parçaları sunuyoruz. — F. N.

"Osmanlı toplumunda toprakların rekabesi devlete aittir. Sipahi tımarlarının mevcudiyeti mirî toprak rejimini hiçbir şekilde aksatmaz. Bilâkis, sipahi tımarı tipi dirlik mirî arazi rejiminin mevcudiyetini icabettirir. Genellikle vakıf şeklinde kalıplanmış olan zaviye mülkiyeti ile asker ve ülema zümrelerinin malikâneleri ise, hem istisnaî bir mülkiyet şeklidir, hem de devletin devamlı deneti altındadır. Bu bakımdan, Osmanlı toplumunda hâkim mülkiyet şekli mirî toprak rejimidir." (s. 38)

"Osmanlı toplumunda asıl üretim aracı olan toprağın mülkiyeti devlete aittir, dedik. Soyut devlet sultan, ülema ve asker üçlüsünden müteşekkil hâkim bir sınıf tarafından temsil edilmektedir. Toprağın mülkiyetinden yoksun olan üretici sınıf ise reayadır. Öyle ise, reaya tâbi sınıftır. *Bundan dolayı da, Osmanlı toplumu sınıflı bir toplumdur.*" (s. 44)

"Osmanlı köylüsünün statüsü ne *iktisadî*, ne de hukukî bakımdan Orta-Çağ serfinin tâbi olduğu şartlara uymaz." (s. 46)

"Osmanlı insanının asıl çelişkisi buradadır. Toprakla kendisi arasındaki ilişkiden dolayı hür olan insan, devletle ilişkisinde, sömürülen sınıfın bir üyesi olarak sömürülen sürüye dahildir. Böyle olunca, insan sömürmeyi içkin bir olay olarak göremez. Osmanlı insanının *yabancılaşması* buradadır. Bireysel hürlük ve sınıfsal sömürülme Osmanlı insanının aslî karakteridir. Kendisi anonim sömürülürken, bireysel olarak, bu sömürme olayını idrak etmesine imkân yoktur. Sömürme onun için dışkın, yaşanılmayan bir olaydır. Bundan dolayıdır ki, Osmanlı toplumunda sömüren devlet her zaman meşru olmuştur." (s. 47)

"Elde edilen toprak rantı ile karışık artık-ürün, şu ya da bu şekilde belirlenmiş bir reaya grubuna ait olmayıp, devlete aittir." (s. 48)

"Artık-ürünün sahibi ne bireysel köylü, ne de köyün içinde herhangi bir zümre olmadığından, bunun birikmesi, pazara akması ve dolayısiyle mübadele ekonomisine katılması bahis konusu değildir." (s. 51)

"Reayanın yarattığı artık-üründen nasiplenen devlet ricali, reayaya karşı kamu iş ve hizmetlerini yerine getirmekle sorumlu ve yükümlüdür." (s. 59)

"Osmanlı ekonomisinde kişinin kişiyi sömürmesi söz konusu değildir. Sömürme, devletin fonksiyonlarını ifa eden bir sınıfın, üretim fonksiyonlarını ifa eden reaya sınıfını sömürmesi şeklinde ortaya çıkar." (s. 63)

"Ticaret meta üretiminin bir sonucu değil, devlet ve devlet ricali tarafından elde edilen artık-ürünün, nadide eşya, lüks yoğaltım malları, harp araçları v.s. şeklindeki meta-a dönüşümünün bir sonucudur." (s. 67)

"Esnaf teşkilâtları hiçbir şekilde daha fazla artık-ürün peşinde koşmaz. Bunun vargısı olarak ekonomide, köy birimlerinin kendine yeter karakterlerinin bir sonucu olan durağan hal, sanayideki durağan hal ile tamamlaşır." (s. 68)

"Sınıf açısından reaya ve devlet ricali olarak ayrılan sınıflar, ekonomi açısından kır ve şehir olarak birbirinden kopmuştur. Bundan dolayı, şehir ekonomisi için tek taraflı işleyen bir işbölümü (toprak rantından yararlanma), köyün ve dolayısiyle taşranın devamlı surette ihmal edilmesine yol açmıştır." (s. 69)

"XIV. ve XV. yüzyıllarda Osmanlı iktisadî sisteminin kendine karşıt, iki yönde gelişme istidadı gösterdiğini müşahede ediyoruz. Bunlardan ilki, klasik derebeylik, ikincisi özel mülkiyettir. Osmanlı toplumunun istikrarı, hernekadar sistemin ilk yönde gelişmesini önlemişse de, ikincisi, özellikle gelecek yüzyıllarda, Osmanlı iktisadî sistemini bozmuş ve yeni bir hâkim mülkiyet ilişkisinin temellerini atmıştır." (s. 70 - 71)

"Osmanlı toplumunda carî mülkiyet ilişkilerinden kurtulmak için hâkim sınıfın seçtiği asıl yol, vakıflardır. Hayrî vakıf kisvesi altında kurulan vakıflarla bir çeşit özel mülkiyet yaratılmış oluyor ve böylece, gayri menkul gelirinin kolaylıkla varislere intikali sağlıyordu." (s. 72)

"Devlet ricali elinde birikmiş gelir ticaret kanalıyle piyasaya arzedilince gelirin yeniden-bölüşülmesi tüccar zümresi lehine olur. Böylece büyük rant sahipleri ile tüccar ve tefeci zümresinin artan iktisadî gücü, biriktirilen nakdî sermayeyeyi yatıracak bir yer arayacaktır. Bu fonların bazı ellerde birikimi... gelecek yüzyıllarda toprakların özel mülkiyete geçiş sürecini hızlandıracaktır." (s.73)

"Bir iktisadî fonksiyon üzerine kurulan reayanın ve devletin anonim varlığı, toplum içinde birey-insanın yetişmesini engellemiştir. Osmanlı toplumunun devlet ve reaya arasında birlik yaratan iktisadî *rationel*'i, bireyin toplum içinde özel ve bağımsız olarak ortaya çıkmasını önlemiştir. Topluluk içinde birey, ancak devlete bağlıdır." (s. 98)

"... Bu yakınsaklık ve ıraksaklıklar genel bir çerçeve içinde Osmanlı toplumunu Asya üretim tarzına yaklaştırmaktadır, kanaatindayız. Yalnız şu farkla ki, Osmanlı toplumunda devletin yaptığı kamu iş ve hizmetleri toprak faktörüne değil, fakat insan faktörüne doğru yönelmiştir ve Osmanlı ekonomisinde meta üretiminin hâkim olduğu şehir kesimi çok gelişmiştir." (s. 89)

ODTÜ açılış töreninden bir görünüş

"Amerika ile mücadele edeceğiz!"

■ *Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin açılışında Öğrenci Birliği Başkanı Haksever, gençliğin kararlarını açıkladı.*

ORTADOĞU Teknik Üniversitesi'nin geçen pazar günü yapılan açılış töreninde Öğrenci Birliği Başkanı Cengiz Haksever'in yaptığı konuşma, Türkiye'deki demokratik güçlerin en etkililerinden biri olan Üniversite gençliğinin yurt sorunları karşısında nasıl uyanık ve sorumluluğunu müdrik bulunduğunu bir kere daha ortaya koydu.

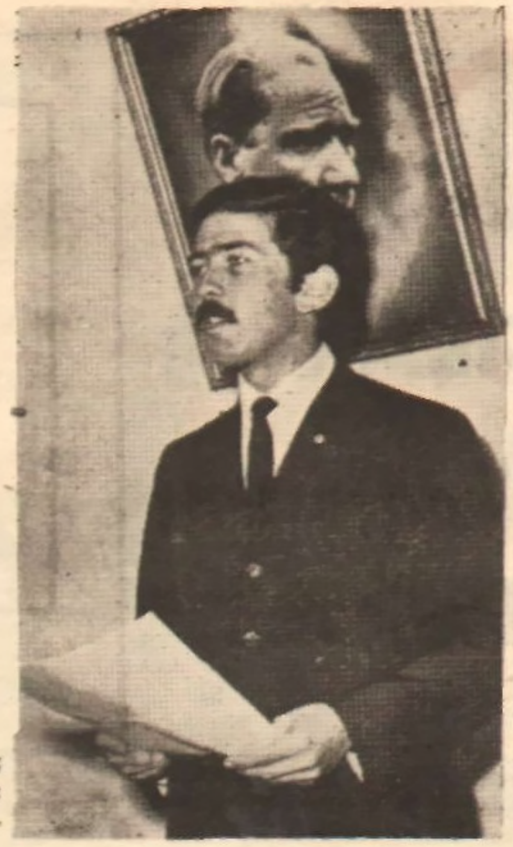
Cumhurbaşkanı Sunay ile hükümet üyelerinin de bulunduğu toplantıda, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş, üniversiteye yaptığı yardımlardan dolayı Amerika'yı "*dost*" olarak kabul ederken, Haksever, Amerikan yardımı adı altında oynanan oyunları açıklayarak Amerika'yı Türkiye'nin *başlıca düşmanı olarak* ilan etti, ve mücadelenin bu yıl daha da şiddetlendirileceğini bildirdi.

Haksever'in konuşması, törende bulunan öğrenciler tarafından alkışlarla tasvip edilirken, başta Cumhurbaşkanı Sunay olmak üzere, Senato Başkanı Atasagun, Meclis Başkanı Bozbeyli, hükümet üyeleri ve üniversite yöneticilerinin bu konuşmadan hiç memnun kalmadıkları dikkati çekiyordu.

Büyük önem taşıdığı halde, Haksever'in konuşması, ertesi gün gazetelerde de kısaca geçiştirildi. Gençliğin yurt sorunları karşısındaki uyanıklığını ve emperyalizme karşı mücadele azmini ortaya koyan Haksever'in konuşmasını geniş şekilde özetleyerek ANT sütunlarına alıyoruz:

"Kısa zamanda büyük bir gelişme gösteren üniversitemizin ve onun öğrencisinin Türkiye'deki yerini saptamamız gerekir. Her şeyden önce üniversitemiz, geri bırakılmış bir ülkenin üniversitesi ve öğrencileri de yine geri bırakılmış olan ülkelerin çocuklarıdır. Ve ülkemiz bazı kişilerin sandığı gibi, gelişen ya da gelişme yolunda olan bir ülke de değildir. Eğer gelişme bu

CENGİZ HAKSEVER
— Halka doğru —

günün dünden farklı oluşu ve ülkenin bir-iki yenilik görmesi, fakat buna karşılık halkın yaşam düzeyinin bir türlü değişmemesi olarak kabul edilirse mesele yok. Fakat bu gelişme değildir. Endüstrileşmiş, belirli bir yaşama düzeyine ulaşmış, ekonomik refahlarını sağlamış ve daha da gelişen ülkelerle aradaki farkın kapanmasıdır gelişme. Yani ülkenin ağır endüstrisini kurması, işsizliğin kalkması, ulusal gelirin artması gelişmedir. Yoksa kurulan bira, gazoz, kolonya fabrikaları, lüks konut yerlerinin sayısının artışı, çok çok katlı binaların, asfalt yolların yapılması, lüks eğlence yerlerinin, araba sayısının artışı değildir. Bütün bu ölçülere vurulduğu zaman Türkiye'nin durumu korkunç bir tablo olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'nin geri bırakılmışlığının nedenlerini incelerken öncelikle dış güçlerden bahsetmek gerek. Dış güçler deyince aklımıza endüstri devrimini geçirmiş, gelişen ülkeler ve bunların başında kapitalizmin son aşamasında bulunan Amerika gelmektedir. Yani emperyalist Amerika...

Amerika'nın en korktuğu şeylerden biri, geri bırakılmış ülkelerdeki milliyetçi hareketlerdir. Böyle uyanışın başladığı ülkelerde Amerika bütün hünerlerini ortaya koyup millî cepheyi parçalamak, uyanışı durdurmak istemektedir. Hattâ bu yolda gizli casusluk teşkilâtı marifetiyle başbakânlar bile devirmektedir. Amerika bu ülkelere yeni sömürgeciliğin araçlarını kullanarak yanaşmaktadır. Tüm geri bırakılmış ülkelerde bulunan ekonomik ve sosyal sınıfları gayet iyi tanıyan Amerika, kendisiyle işbirliği yapacak sınıflara yanaşmakta ve sömürü sistemini kurmaktadır. Türkiye'de çıkarları çatışmayan üç sınıf, yani toprak ağaları, ticaret ağaları, ve kompradorlar, tam bir dayanışma halinde, ekonomik düzenin bozulmasına, değişmesine tamamıyla karşıdırlar. Ve sırtlarını dış güce, yani Amerika'ya dayamışlardır.

İşte böyle bir tablo karşısında halkın verdiği vergilerle okuyan üniversite öğrencisinin durumu söz konusudur. Bizim yıllarca okuduğumuz ve her biri yüzlerce sayfa tutan kitaplar bizi vergileriyle okutan, fakat kendi çocuğuna okuma olanağı sağlayamayan halktan bahsetmez. Böyle bir imtiyazlı durumda iken, halkın sayesinde okuyan öğrencilerin görevi, diplomayı aldıktan sonra bu insanlık dışı düzenin devamına ses çıkarmadan yaşamak değil, bu durumu halk yararına değiştirmektir. Halktan yana olan, halkın çıkarını koruyan bir düzenin kurulmasına çalışmaktır.

Bugün Türkiye'nin başbelâsı olan bir Amerika vardır. Bugün dünyada ne kadar ezilen, sömürülen ulus varsa ve dünya barışı bir türlü sağlanamıyorsa, bunun suçlusu Amerika'dır. Bunun artık gizlisi saklısı kalmamıştır. Amerika kendi sınırlarına, ama askeriyle, silahıyla, üsleriyle, ama CIA'sı, AID'si, her türlü ekonomik kuruluşları, şirketleriyle ABD sınırları içine sokulmadıkça geri bırakılmış uluslar için kurtuluş hayalden başka bir şey değildir.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencileri, sorumluluklarını kavramaya başlamışlardır. Üç yıldır büyük değişiklikler geçirmektedir. ODTÜ öğrencisi. Halktan yana eylemleri gün geçtikçe yoğunluk ve ağırlık kazanmaktadır. Bu yıl Amerika'ya açıktan savaş açan ODTÜ'lüler, sorunlarımızı anladıkça, bunu halka aktarmaya çalışmaktadır. Halkımız da sanıldığı gibi uyumamaktadır. Korkunç bir uyanış içindedir. Hemen hemen tüm sorunlarını bilmektedir. Ve aslında biz Anadolu'dan çok geriyiz bu konuda.

İşte biz gençlik olarak böyle konularla, yani Türkiye'nin temel sorunlarıyla uğraşıyoruz. Biz bütün yurtseverliğimizle bunları araştırıp ortaya çıkardıktan sonra halka anlatırken eylemimizden çıkarları bozulanlar bize çeşitli yollarla baskı yapmaktadırlar. Öğrenciler dersleriyle uğraşsın, siyaset yapmasın, diyorlar. Gençlik örgütleri bu yüzden kapatılmak isteniyor ve hakkımızda dâva üstüne dâva açılıyor. Gençliği ezmek için toplum polisi diye ayrı bir teşkilât, zırhlı birlikler kuruluyor. Gençliği ve Türkiye'deki ileri, devrimci, halktan yana güçleri durdurmak için anayasanın değiştirilmesi düşünülüyor. Bunlar faşist bir rejimin özlemini gösteriyor. Fakat biz bugünkü eylemimizi, yani Türkiye'nin temel sorunları ile olan ilgimizi bırakmayacağız. Atatürk üç beş ağaya, kompradora ve Amerika'ya bırakalım, peşkeş çekelim diye emanet etmedi cumhuriyeti bize...

Artık şunu kesintikle belirtmek gerekiyor: gençlik olarak ezilen, sömürülen fakat her şeyimiz olan Türk halkından yana mıyız, yoksa üç beş ağadan, kompradordan ve Amerika'dan yana mı? Bunu kesin olarak saptamamız ve bu yönde eyleme geçmemiz gerekiyor. Benim umudum odur ki, Türk Gençliği, Ata'sına verdiği sözü tutacak, cumhuriyetin ve devrimlerin bekçisi olacak, bunları zayıf düşürecek en küçük veya en büyük bir hareket ve bir kıpırtı duydu mu, bu memleketin polisi vardır, jandarması vardır demeyecek, hemen müdahale ederek kendi eserini koruyacaktır!"

BASIN DİYOR Kİ

SAVCILAR BUNA NE BUYURUR?

SOSYALİST yazarların, anayasanın tanıdığı hakka dayanarak olayları sınıf açısından değerlendirmesi dahi cumhuriyet savcıları tarafından "**çeşitli sınıfları birbirine karşı tehlikeli surette kin ve adavete teşvik etmek**" sayılarak arka arkaya ceza dâvaları açılırken, iktidar organları görülmemiş bir pervasızlık içinde vatandaşları zorbalığa, insan avına, cinayete, katliâma teşvik etmekte ve bunlara karşı hiçbir kanun maddesi harekete geçirilmemektedir.

Geçen pazar günü Son Havadis Gazetesi'nin ikinci sayfasında E. General Hayati Ataker imzasıyla yayınlanan bir yazıda bütün cezai müeyyideler açıkça hiçe sayılarak şunlar yazılmıştır:

«Ceza görseler de, hapishanelerde yatsalar da yine yazacaklarmış. Böyle küfürnameleri mi, böyle hakaretleri mi, aciz ifadesi tehditnameleri mi yazacaklarmış? Yazsınlar, bunlar. O yazılarıyle kendilerini teşhir ediyorlar, sapık düşünce ve fikirler, ağız dolusu küfürler, tekrarladıkları soğuk ve bayağı terimler; millette şiddetli bir tiksinti uyandırmıştır. Bunlar milleti istediklerinden fazla uyarmış, bu yazıları hangi ideoloji hesabına yazdıklarını öğretmiştir. Demirperde aracılığı ile aldıkları ödüllerden de milletin haberi vardır.

Bu defa hesap sorma sırası milletindir. Şimdi meydanı boş bulduklarını sananlar, hainler avı başladığı zaman sığınacak bir deliğin hasretini çekecekler-dir.

Damarlarında asil Türk kanı taşıyan bütün vatandaşlarıma sesleniyorum; kendilerini yarınlara iyi hazırlasınlar, yok edilecek hain ve vatansızları iyi tanısınlar, gazetelerde çıkan resimleri kesip ceplerinde saklasınlar, imkân bulurlarsa adreslerini de öğrensinler, vatan hainleri avına çıkacakları zaman lâzım olacaktır.

Bu millet vatanseveri ve haini çok iyi tanır, onu inançlarından ayırmak kolay değildir, bir kere damgayı vurmaya görsün. Onları onun elinden kimse kurtaramaz.»

Yazının amacı gayet açıktır:

Egemen sınıflar tarafından "**hain**", olarak damgalanan bu memleketin en seçkin değerlerine karşı, aldatılmış halk kitlelerini tahrik etmek, herhangi bir zamanda "**hain avı**" düzenleyerek hepsini yok etmek..; Bu işin hazırlığı da şimdiden yapılacak, sosyalist düşünceleri ve halkın çıkarlarını savunan yazarların eşkali ve adresleri tesbit edilecek ve günü gelince cankırımı kolaylıkla yürütülecektir.

Öte yandan, ümmetçi gazetelerde husumet tahrikçiliği daha geniş olarak yürütülmekte, kendi fanatik görüşlerini kabul etmeyen herkese karşı "**cihad**" ilân edilerek müslümanların malları ve canlarıyla bu cihada katılmaları istenmektedir.

Bu konuda en aşırı yayınları yapan Bugün Gazetesi'nde Mehmet Şevki Eygi, 5 Ekim tarihinde aynen şunları yazmıştır:

«Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmeyen uyuşuk ve ihtiyatkâr (!) zevâtın nazar'ı dikkatine aşağıdaki âyet-i kerime meâlini arzederim:

Ey imân edenler! Size ne oldu ki: Allah yolunda hep beraber savaşa çıkın, denildiği zaman yere çakılıp kaldınız. Âhiretten vazgeçip yalnız dünya hayatına mı razı oldunuz? Fakat bu dünya hayatının faydası, âhiretin yanında pek azdır.

Eğer (Allah yolundaki bu savaşa) çıkmazsanız, Allah size can yakıcı bir azabla azab eder...»

Bâbıâlide Sabah Gazetesi'nde N. Mustafa Polat ise, "**komünizm düşmanlığı ticareti**" yapmak üzere yayınlanmış kitapların devlet tarafından satın alınmasını tenkit eden yazarlara "**Rus Meddahları**" başlığı altında saldırarak şöyle demektedir:

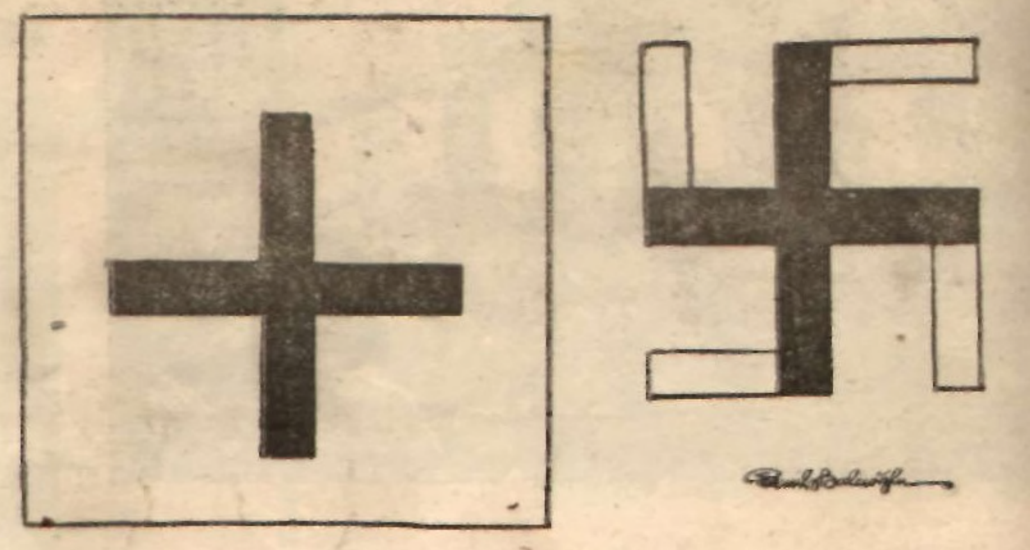
«Elbette ki milletimizin hakikatleri bilmesi; komünizmin ne büyük bir belâ olduğunu anlaması; ne korkunç bir sefalet ve istibdat demek olduğunu kavraması için devlet, komünizm aleyhtarı neşriyatı destekleyecek, yardımda bulunacak, hattâ onları memleketin her tarafına dağıtacaktır. Bunda anormal bir taraf yoktur. Lâkin sosyalist yazıcılar, halkı kandıramayacaklarını bildikleri ve bu neşriyatın da iplikleri pazara çıkardığını anladıkları için böyle bir taktiğe başvurup devleti itham ederek, kudurganlıklarını tatmine çalışıyorlar.» Ümmetçi yazar, bundan sonra, sosyalist yazarlara şu tehditte bulunmaktadır:

«Boşuna gayret ediyorlar. Milletimiz neyin iyi, neyin kötü olduğunu gayet iyi biliyor. Komünizmin ne demek olduğunu tam mânasıyla anlamış, kızıllar için cephe birliği meydana getirmeğe başlamıştır. Bu Rus meddahlarının defterleri elbette ki dürülecektir.»

Evet, bütün bunlar geçen hafta içinde Türkiye'de yazılmıştır.

Türkiye Cumhuriyet'nin savcıları bunlara ne buyuracaklardır?

haftanın karikatürü

YUNAN HAÇI   YUNAN CUNTASI

(Tercüman)

Danıştay da Komünist oldu!

Hükümet, kanunun verdiği yetkiyi kullandı, grevi bir ay erteledi, bu karar pek doğru, pek yararlı ve pek haklıdır. Şirketin hizmetini felce uğratmak madem ki silâhlı kuvvetlerin vazifesini felce uğratıyor, Türkiye'nin güvenliği aleyhinedir. Hükümetin kararına bilerek itiraz edenlerin hep solcu, sosyalist ve komünist kompradorlar olduğuna dikkat etmiyor musunuz?

Tercüman'ın Notu: Bu yazı Danıştay'ın Hükümetin Harp İş grevini erteleyen kararı durdurmasından evvel yazılmıştır.

KADİRCAN KAFLI
(Tercüman - 4.10.1967)

ACABA DAMADIN YÜZÜ KIZARIYOR MU?

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin Öğrenci Birliği Başkanı, üniversitesinin açılış töreninde Amerika'ya ateş püskürmüş. Amerika'yı "Türkiye'nin baş belâsı" *olarak nitelemiş...*

Bu ateşli genç, makine yüksek mühendisi olacakmış... Ben on yıl sonra, makine yüksek mühendisi Cengiz Haksever ile buluşmayı istiyorum. Kimbilir şimdi söylediklerine o vakit ne kadar gülecek, aynı zamanda, bunları gayet münasebetsiz bir anda, kendi ülkesinin Cumhurbaşkanını, kendi üniversitesinin rektörünü, öğretmenlerini müşkül mevkide bırakarak söylediğinden dolayı nasıl kızaracaktır?

METİN TOKER
(Milliyet - 4.10.1967)

ANT'IN NOTU : Cengiz Haksever, herhalde on yıl sonra da bugün söylediklerine gülmeyecek, belki söylediklerini gerçekleştirmenin gururu içinde olacaktır. Acaba damat bey on yıl önce söylediklerinden dolayı bir parça utanç duymakta mıdır? Yüzü kızarmakta mıdır? Paşa'ya damat olmadan önce hazret Menderes'in şakşakçılığını yapardı da...

DUA!

Mübarek Receb'in birinde bu fakir, hamdele ve salveleden ve müstecab dualardan sonra şu dileklerde bulunacağım:

- *İslâm düşmanlarının; komünistlerin, sosyalistlerin, siyonistlerin ve masonların kahrolması,*
- *Avrupa'da bir devletin islâmiyeti kabul ederek dünyaya örnek olması ve bugünün fâsık müslümanlarına ibret olması,*
- *Selâhaddin Eyyubi, Fatih Sultan Mehmed, Şeyh Şâmil ve benzeri mücahitler gibi cihad kartallarının zuhur ederek İslâm ümmetini peşlerine takıp İlâ-yı kelimetullah etmeleri....*

Allah cümlemizi, Rıza-yı ilâhisini kazanan kullar cümlesine ilhak eylesin.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün - 4.10.1967)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Bu sayıda Sorumlu Müdür: YAŞAR UÇAR ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: EBUSUUD CADDESİ, TAN HANI, No. 98-302, SİRKECİ - İSTANBUL ● Telefon: 27 81 09 ● Posta Kutusu: 934 - SİRKECİ - İSTANBUL ● Ankara Temsilciliği - Tel: 13 40 20 ● Dizildiği ve Basıldığı yer: TAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM - Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara cad. 34 - İSTANBUL, Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira ● İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir ● Tek sütun üzerine 5 Santimlik kutu yayın ilânları 59 Lira'dan kabul edilmektedir.